

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1613, Toronto 3, Ont., Canada
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,182

PENKTADIENIS, GEGUŽIO (MAY) 7, 1954, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXIII

Kinijos delegacija Genevoje, kur eina derybos Korėjos ir Indo-Kinijos reikalais. Delegacijai vadovauja premjeras Chou patarė amerikiečiams ir užsienio reikalų ministras pasitraukti iš Azijos ir palikti ją azijiečiams. Chou En Lai (sėdi kairėje).

Azijos Tautos Reikalauja Sulaikyti Indo-Kinijos Karą, H-Bombų Bandymą

COLOMBO, Ceylon — Čia tarėsi Indijos, Indonezijos, Pakistano, Burmos ir Ceylono premjerai, norėdami su bendrinti šių šalių politiką linkui karo Indo-Kinijoje. Kažangi Pakistano ir Ceylono premjerai labai spyrėsi, kad būtų pasmerktas komunizmas, pasitarimas nebuvo sklandus, tačiau jie galų gale susitarė padaryti bendrą pareiškimą.

1,500,000 Tokijo 1 Gegužės Parade

TOKIJO. — Pirmosios gegužės demonstracijoj Tokijo mieste dalyvavo 1,500,000 žmonių. Pirmu kartu Japonijos istorijoje tokia skaitlinga ir tvarkinga pirmosios gegužės demonstracija šiame mieste.

Demonstrantai pirmoj vietoj reikalavo sulaikyti H-bombų bandymus Pacifiko vandenyne. Juos prieš to, žinoma, ragino tas faktas, kad visa eilė Japonijos žuvininkų laivų buvo apkrėsti radioaktyvumu. Ir tas atsitiko dar nepamiršus tų atominių eksplozijų, per kurias žuvo 100,000 japonų.

Japonai taipgi protestavo prieš pastangas apginkluoti Japoniją ir įvelti ją į naujas intrigas.

Savo pareiškime jie reikalauja, kad Indo-Kinijoje būtų sudarytos paliaubos, o paskui sušaukta konferencija aptarimui taikos. Jie taipgi reikalauja, kad Francija iš anksto pareikštų, jog ji duos pilną nepriklausomybę Indo-Kinijai.

Jie reikalauja, kad Francija tartųsi su visų trijų Indo-Kinijos valstybių atstovais, taipgi ir su Vietnamo liaudies vyriausybe, dalyvaujantoms šalims, kurios jį sutikimu bus pakviestos.

Jie taipgi reikalauja, kad H-bombų bandymai būtų sulaikyti, kol Jungtinių Tautų nusiginklavimo komisija susitars visai uždrausti atominių ginklų naudojimą.

Jie savo pareiškimą Indo-Kinijos klausimu taiko Genevos konferencijai, kuri turi dienos tvarkėje Korėjos ir Indo-Kinijos klausimus.

GENEVA. — Tarybų Sąjunga ir Francija susitarė dėl sąstato Indo-Kinijos konferencijos, kuri svarstys Indo-Kinijos taikos reikalą. Numatyta, kad būtų pakviesta į tą konferenciją keturi didieji, Kinija, trys Indo-Kinijos valstybės ir Viet Namas (liaudiečiai).

Francūzai tarsis su tarybiniais delegatais dėl tolimėsnių reikalų, ypač dėl numatymo laiko, kada tas pasitarimas Indo-Kinijos reika-

lu turi būti pradėtas. Genevos konferencija, kaip atrodo, eina daug sekmingiau, negu buvo manyta. Darbų eigos reikalu susitariama labai greitai.

CCF JAUNIMAS PRIEŠ H-BOMBAS

TORONTO. — Čia įvyko Ontarijos CCF jaunimo konferencija, kuri priėmė rezoliuciją, reikalaujančią, kad Jungtinės Tautos uždraustų atomines ir hidrogeno bombas.

Konferencija taipgi pasisakė prieš bent kokios formos verstiną militarinį treniravimą.

Britai už Kinijos Priėmimą į J. Tautas

LONDON. — Britanijos visuomenės opinijos tyrinėjimo institutas pravedė balsavimus, per kuriuos patyrė, kad 45 procentai britų stovi už Kinijos Liaudies Respublikos priėmimą į Jungtines Tautas. Prieš priėmimą 33, o 24 neturi nusistatymo.

Tuom pat sykiu 71 procentas užgyrė Genevos konferenciją, o tik 4 procentai pasmerkė.

43 procentai išreiškė min-

Britų Spauda Kalba Apie J. F. Dulles Rezignaciją

LONDON. — Britanijos spauda pradėjo rašyti apie tai, būk John Foster Dulles, Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius, esąs pasirengęs rezignuoti dėl savo nepasisekimų vakarinių sąjungininkų tarpe. Tokie gandai pasiekė Britaniją iš Genevos.

Kai kurie teigia, kad jis įteiks rezignaciją sugrįžęs į Washingtoną šiomis dienomis.

ti, kad derybos Genevoje pagerins tarptautinius santykius.

Egipto Premjeras Medžioja Prezidento Naguibo Rėmėjus

KAIRO. — Premjeras pulkininkas G. A. Nasser per naktinę ablavą suėmė 12 armijos oficerių ir 40 civilinių egiptėnų, kaltindamas juos, kad jie išvien su komunistais planavo sukelti riaušes Pirmoj Gegužės ir nuversti Nasserio valdžią.

Visi suimtieji leitenantai bei kapitonai yra prezidento gen. Naguibo šalininkai. Jie su savo sekėjais vasario mėnesį privertė Nasserio kariuomenę sugrąžinti valdžią Naguibą kaip prezidentą ir premjerą. Bet užperėitą savaitę Nasseris vėl atėmė premjerystę iš prezidento Naguibo ir pats tapo premjeru. Tad Naguibas liko tikrai prezidentu be jokios tikros galios.

Nasseris grasina žiauriai nubausti areštuotus Naguibo šalininkus.

VALDMANIO SUKTYBES PASIEKĖ \$420,000

ST. JOHN'S, Nfld. — Dr. Valdmanio nusikaltimai daug didesni, negu kad buvo pradžioj manoma. Jis buvo suimtas kaltinant jį apsukus Newfoundlando vyriausybę ant \$150,000. Dabar jis dar kaltinamas apsukus vieną vokiečių firmą ant \$270,000.

Kaltintojas nenori paleisti jį po užstatu, kol galutinai bus išaiškinti jo nusikaltimai.

Richard Crossman, beva-nietis parlamento narys, Dulles nepasisekimą apibūdina Sunday Pictorial sekančiai: "Mes tik matėm vieną iš spektakliškiausių diplomatinė istorijoj nusileidimų žemyn."

Jis sako, kad 10 dienų atgal Washingtonas grumojo komunistinei Kinijai su vieninga militarine akcija, jei ji neatsitrauks nuo Indo-Kinijos, Dulles smerkė bent kokį susitarimą kaip užgerinimą, o dabar amerikiečiai sėdį už vieno stalo su kiniečiais, o prezidentas Eisenhoweras reiškias viltį, kad toji konferencija sulaikys mūsų.

London Times diplomatinis korespondentas rašo iš Genevos, kad Amerika nesurado pritarimo savo politikai tarp vakarinių sąjungininkų. Jie visi atsiskę nuo bent kokios akcijos prieš Genevos konferenciją.

Sunday Express, lordo Beaverbrooko laikraštis, pranešime iš Genevos teigia, kad Dulles veikiausiai įteiks rezignaciją. Priežastis: dideli sukrėtimai, kuriuos, gavo jo politika Genevoje ir tuoj prieš tai.

Dulles išsiskubino į Washingtoną raportuoti vyriausybei apie Genevos nuotakas ir perspektyvas. Kelyje sustojo Italijoj. Sakoma, kad Amerika sutiktų atiduoti Italijai Triesto zoną, jei Italija užgirtų EDC paktus.

Turkijoje Laimėjo Menderes Demokratai

ISTANBUL. — Turkijoje įvyko seimo rinkimai, kuriuos laimėjo premjero Adnan Mendereso demokratai. Jie išrinko 514 atstovų iš 541.

Demokratai valdė Turkiją nuo 1950 metų, kuomet jie pirmu sykiu bėgyje 25 metų apgalėjo republikonus.

Manoma, kad demokratams padėjo amerikiečių pagalba. Amerika nuo 1947 metų supylė į Turkiją \$1,000,000,000 pavidale ekonominės ir militarinės pagalbos.

Pasidairius po Kanada

Premjeras St. Laurent informavo parlamentą, kad vyriausybė neprašys prailginti įstatymą, kurs teikia vyriausybei teises valdyti šalį parėdymais. Šis įstatymas buvo priimtas karo metu ir veikė iki šio laiko.

Iš to galima būtų daryti išvadą, kad padėtis eina geryn, o ne blogyn.

Bedarbiai pradeda bruzdėti. Kelių miestų bedarbiai planuoja siųsti delegacijas į Ottawą su prašymais, kad vyriausybė darytų žygius nedarbių sumažinti.

Apskaičiuojama, kad šiuo metu Kanadoje yra arti 600 000 bedarbių.

Ukrainiečiai neteko ma veikėjo — John N. ... balandžio 25 dieną mirė ant laivo grįždamas Kanadon iš Tarybų Sąjungos.

Jis jau buvo arti 70 metų amžiaus ir su gerokai pakrypusia sveikata.

Pažančiame judėjime jis pradėjo veikti dar jaunas būdamas. Pirmą Jungtinėse Valstijose (nuo 1909 metų), o paskui Kanadoje (nuo 1911 metų). Daug sveikatos padėjo dirbdamas anglies kasyklose. Pirmo karo metu buvo internuotas kaip kairysis socialistas, priešingas imperalistiniam karui.

Pastaruojų laiku Egipte ėjo politinis krizis. Valstybės galia ėjo iš rankų į rankas. Bet padėtis išsiryškina. Generolas Naguib, būdamas silpnos sveikatos, vėl užleido premjerystę jaunesniam, pulkininkui Nasserui. Taipgi

Kanados unijų tarpe prasideda diskusijos už įvedimą 35 valandų darbo savaitės. Jei tas būtų įvesta, dalis bedarbių galėtų gauti darbo.

Bet tas nebus duota be kovos. Samdytojai nenori to, nes jiems pigiau išeina, kuomet darbininkai ilgiau dirba. Ilgiau dirbdami daugiau uždirba ir su mažu atlyginimu.

Esą planuojama statyti jūrinių laivų prielauką Port Credit, Ontario. Jis kainuos \$3,653,000.

Jeigu St. Lawrence upė bus pagilinta, tuomet atplauks jūriniai laivai į Ontarijo ezera. O čia tokių prielaukų kol kas nėra.

Tarybiniai artistai, kurie šį penktadienį pasirodys antru kartu Toronte, Varsity Arenoj, lankėsi pas National Ballet šokėjus ir stebėjo juos šokant. Jiems labai patikėjo Kanados baletininkai.

Reikia tikėtis, kad Kanados artistai kada nors ateityje turės progą panašiai pasirodyti Tarybų Sąjungoj, kaip kad tarybiniai artistai šiuo tarpu Kanadoje.

Visi televizijos savininkai teigia, kad McCarthy-armijos kova, kuri perduodama publikai per televiziją, pastaruojų laiku davė kanadiečiams, kaip ir amerikiečiams,

gražiausio juoko.

Tokių komedijų pasitaiką labai retai.

Tai amerikiečių dujos neuzilgo pasieks ir Torontą. Jos bus atvedamos čia \$7,000,000 vamzdžiu iš Louisiana valstijos. Torontą jos pasieks apie lapkričio pirmą.

Hamiltonas ir kiti miestai gaus dar anksčiau.

Kanadietis

Kanados Margumynai

Pernai divorsų Kanadoje buvo sekančiai: Newfoundland — 2.3 iš tūkstančio gyventojų, Nova Scotijoje — 27.9 iš tūkstančio gyventojų, New Brunswicke — 33.8, Prince Edward Islande — 14.2, Kvebeke — 6.4, Ontarijoj — 55.5, Manitoboj — 46.2, Saskatchewanoj — 25.3, Albertoj — 60.2, Britų Kolumbijoj — 120.2.

Britų Kolumbija turėjo daugiausia perskyrų.

Pernai Kanadoje buvo parduota 382,106 naudoti automobiliai, palyginus su 375,825 metai prieš tai.

Didžiuma jų buvo parduota išsimokėjimui.

Pieningiausios karvės yra Ontarijoj. Šiomet pradžioje metų vidutiniškai jos davė pieno po 25 svarus į dieną. Mažiausia pieno duoda New Brunswicko karvės — vidutiniškai po 16.7 svaro į dieną.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsa

A. Bernot, Windsor, Ont., prisiuntė nuo detroitiečio V. K. vieną naują prenumeratą, keletą atnaujintų ir \$6.50 surinktų aukų. Aukojo: Ch. Keras \$2.00; Det. Liet. Klubas, A. Gailiūšis ir P. Smalstis po \$1.50.

Brooklynietis V., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir \$7.00 surinktų aukų. Aukojo: M. Simon \$6.50 ir vienas rėmėjas 50 ct.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

P. Marson, Harrison, N. J., \$1.50;

J. Thamasun, Flin Flon, Man., \$2.00;

B. Zukauskas, Whirlpool, Ont., \$2.00;

Geo. Kvetkauskas, Wilkes Barre, Pa., \$1.50 ir

W. Peck, Toronto, 50 ct.

Visiems pasidarbavusiems ir parėmusiems Liaudies Balsa, širdingai ačiū.

Administracija

Gera Proga Įsigyti Šias Naudingas ir Įdomias Knygas

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEZIAI IR LIFTUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ŽMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinių apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš įdomiausių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$2.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGĖJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosciūško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiamos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RASTAI. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

Kaip ir Seratvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatinai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai. Parašė Dr. A. Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės, J. Biliūno, Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos. Knyga svarbi, su paveikslais. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

UKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informacijų ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

Pirmoji Lietuvos Sovietų Valdžia. Parašė V. Mickevičius-Kapsukas. Knygoje aprašoma 1918-1919 metų Lietuvos žmonių kovos už laisvę. Su paveikslais. 240 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKĖLUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, kuris lankėsi po karo Lietuvoje. Knyga 222 puslapių. Kaina \$1.00.

Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULĖTOJ ISPANIJOS. Parašė Edvardas Zdanaukas. Jo atsiminimai iš karo su Franko fašistais. 156 puslapių. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisiųsti ir mokestį. Persiuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiančis Komitetas
P. O. Sta. C., Box 1007 Toronto 3, Ont

TA Pradėjo Sodini

Nemen darbu se mai pasir tas inven brigados rias įeina ninkų. Ji dinti daug ry plotas Pirmie sodinimą ninkijos pirmąją pušaitėm

Siomis darbus t Pabradės kijos. Ne joje iška kurie bus činės ir I ritorijoje Be puš tais bus žuolų, 10 gynuose medžių v šis, kedra šutas.

NAUJAS

Klaipė riko mor riai vad metas. p — siom ekspluat chą. Nau leido pir baltintą nius.

Durpių Naujos

Durpy Šiaulių i mu, vyks tės staty darbinin tinių met to. Baig septynm stato, va Ambulat liekami mo darb

"Baltc įmonės c tėje vyk darbai, klubas, šėlis. Ši tas vidu letos gy tyba. I metus dešimtytų nam durpių i tarnaut yra valg monės ambulat vaikų d

TARYBŲ LIETUVOJ

Pradėjo Miško Sodinimą

Nemenčinė. — Miškų ūkis darbų sezoną sutiko tinkamai pasiruošęs. Atremontuotas inventorių, sudarytos 36 brigados ir 17 grandžių, į kurias įeina viršum 200 darbininkų. Jiems paskirtas apsodinti daugiau kaip 500 hektarų plotas.

Pirmieji pradėjo medelių sodinimą Nemenčinės girininkijos darbininkai. Per pirmą dieną jie apsodino pušaitėmis 13 hektarų plotą.

Šiomis dienomis pradėjo darbus taip pat Bezdonių, Pabradės ir Varnėnų girininkijos. Nemenčinės girininkijoje iškasami pušų daigai, kurie bus pasodinti Nemenčinės ir Pabradės rajonų teritorijoje.

Be pušų ir eglių šiais metais bus pasodinta 40 ha ąžuolų, 10 ha maumedžių. Daugiau auginamos naujos medžių veislės: Veimuto pušis, kedras, mandžiūrinis riešutas.

G. Isokas

NAUJAS CECHAS

Klaipėda. — „Gulbės“ fabriko montuotojų brigada, kuriai vadovauja šaltkalvis Šemetas, pasiekė naują pergalę — šiomis dienomis perdavė eksploatacijai taurinimo cechą. Naujasis cechą jau išleido pirmąją produkciją — baltąją drobę ir kitus audinius.

Durpių Kasėjų Naujos Gyvenvietės

Durpyno vietovėje, ties Šiaulių rajono Tyrulių kaimu, vyksta naujos gyvenvietės statyba. Durpių įmonės darbininkai gavo 900 kvadratinų metrų gyvenamojo ploto. Baigiama bendrabučio, septynmetės mokyklos pastato, vaikų lopšelio statyba. Ambulatorijos statyboje atliekami paskutiniai užbaigimo darbai.

„Baltosios Vokės“ durpių įmonės darbininkų gyvenvietėje vykdomi dideli įrengimo darbai. Dabar čia statomi klubas, ligoninė, vaikų lopšelis. Šiais metais bus baigtas vidurinės mokyklos, ketetos gyvenamųjų namų statyba. Per paskutinius tris metus gyvenvietėje išaugo dešimtys gražių dviejų aukštųjų namų. Juose apsigyveno durpių įmonės darbininkai ir tarnautojai. Jų paslaugoms yra valgykla, maisto ir pramonės prekių parduotuvės, ambulatorija. Atidaryta s vaikų darželis.

Auga Gamykla, Auga Žmonės

Vilniaus elektros skaitiklių gamykla — pokarinio penkmečio pirmgimė. Prieš keletą metų ji pradėjo duoti savo produkciją. Dabar tai — viena iš stambiausių Tarybų šalies elektros-prietaisų gamybos įmonių. Jos cechai papildomi vis naujais įrengimais, tobulinama gamybos technologija. Palyginti su 1950 metais gatavos produkcijos išleidžiama keletą kartų daugiau.

Čia beveik visi darbininkai — jaunimas, atėjęs iš amatų mokyklų arba tiesiog iš mokyklos suolo. Jaunieji gamybininkai gerai įsisavino savo profesiją, atkakliai mokosi, gilina savo žinias, tobulina kvalifikaciją. Dešimtys mokosi darbo jaunimo mokyklose, tecschnikumų ir aukštųjų mokslo įstaigų neakivaizdiniuose skyriuose. Daugiau 500 žmonių mokosi technikos kursuose. Jų tarpe automatizinkas Alkinis, reguliuotojai Čuiko, Kut, surikėjas Štapas.

Garbės Vardų Suteikimas

Už įžymius nuopelnus lietuvių tarybinės literatūros ir meno išvystymo srityje ir ryšium su Lietuvos TSR literatūros ir meno dekada Maskvoje, Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumas suteikė garbės vardus eilei kultūros darbuotojams.

Rašytojui T. Tilvyčiui suteiktas Lietuvos TSR liaudies poeto garbės vardas. Lietuvos TSR nusipelnusiems meno veikėjams, dailininkams V. Palaimai ir A. Žmuidzinavičiui suteiktas Lietuvos TSR liaudies dailininko garbės vardas. Lietuvos TSR Valstybinio dramos teatro režisieriui K. Kymanaitiui — Banaitienei, Kauno muzikinio dramos teatro artistui J. Lauciui, Lunačarskio vardo teatrinio meno valstybinio instituto profesoriui V. Orlovui, Lietuvos TSR Valstybinio dramos teatro artistui J. Rudzinskui ir Lietuvos TSR Valstybinio operos ir baleto teatro solistei A. Staškevičiūtei suteiktas Lietuvos TSR liaudies artisto garbės vardas.

56 Lietuvos TSR teatrinio meno darbuotojams suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusio artisto garbės vardas, 31 kultūros veikėjui — Lietuvos TSR nusipelnusio meno veikėjo garbės vardas.

ATIDAROMAS NAUJAS TABAKO FABRIKAS

Klaipėdoje šiomis dienomis atidaromas naujas tabako fabrikas. Erdviuose cechuose jau sumontuota daugybė įvairių įrengimų. Grupė naujosios įmonės darbininkų mokėsi kituose šalies fabrikuose. Darbininkė T. Jablonskaitė buvo Vilniuje, Dzeržinskio vardo įmonėje, mechanikas — sureguliuotojas V. Palevojus dirbo Leningrade, K. Cetkinos vardo fabrike. Dabar įgytas žinias panaudoja savaime ceche.

Didelės Permainos Ramygaloje

Per paskutinius keturis metus Ramygalos miestelis neatpažįstamai pasikeitė. Čia jau veikia elektrinė ir visi namai dabar elektrifikuoti.

Didelis dėmesys skiriamas liaudies švietimui. Visi mokyklinio amžiaus vaikai mokosi pradinėse ir vidurinėse mokyklose. Jauniesiems kolūkiečiams atidaryta vakarinė mokykla.

Neseniai atsidarė rajoninė ligoninė, kurioje dirba kvalifikuoti gydytojai.

Miestelyje yra biblioteka, klubas — skaitykla, vaikų biblioteka, kultūros namai. Mėnės saviveiklos kolektyvai dažnai duoda vietos gyventojams koncertus. Čia neretai atvažiuoja gastrolėms Panevėžio ir Šiaulių dramos teatrų artistai.

Auga Prekių Gamyba

Respublikos vietos pramonės įmonės didina plataus vartojimo prekių išleidimą. Praėjusiais metais virš plano buvo pagaminta daugiau vieno milijono rublių įvairių baldų, pusantrą karto viršyta trikotažo išleidimo užduotis.

Tam, kad dar daugiau padidinti plataus vartojimo prekių gamybą, išplečiamos senos įmonės, statomos naujos. Mechanizuojami Vilniaus medžio apdirbimo kombinatas „Beržas“ ir Marijampolės baldų fabrikas „Miškas“. Netrukus pradės veikti Šilutės baldų fabrikas. Šiais metais vietos pramonės įmonės išleis baldų beveik du kartus daugiau, negu praėjusiais metais. Dideli rekonstrukcijos darbai atliekami Marijampolės „Sešupės“ vilnų audinių fabrike. Jo pajėgumas išaugs keturis kartus. Statomas Vilniuje trikotažo fabrikas duos produkcijos dešimt kartų daugiau, negu dabar išleidžia visos respublikos vietos pramonės trikotažo įmonės.

Pravedama avalynės įmonių rekonstrukcija ir išplėtimas. Kauno „Lituanikos“ a-

valynės fabrike pradėjo veikti naujas odinės moterų modelinės avalynės cechas. Moterų modelinės avalynės išleidimas padidėja pusantrą karto. Dideli išplėtimo darbai atliekami Vilniaus „Viktorijos“ avalynės fabrike. Čia pastatyta nauja patalpa, kur išsidėstė štampos, siuvimo ir sukarpymo cechai. Fabrike atsirado naujos bato kraštų apsiuvimo mašinos, smaigalių aptraukimo aparatai, avalynei padų klavimavimo presai-automatai. Statomas administratyvinis korpus, kuriame bus įrengtas bufetas darbininkams, medicinos punktas, poilsio kambarys. Šiais metais 80 procentų visos avalynės, išleidžiamos Lietuvos įmonėmis, bus nuimama nuo konvejerių. 1955 metais avalynės gamyba respublikoje išaugs 30 procentų palyginti su 1953 metais.

Šiais metais Lietuvos vietos pramonė duos vartotojams vilnionių audinių, gataių rūbų ir kitų plataus vartojimo prekių pusantrą karto daugiau, negu 1954 metais.

Gydyklų Išplėtimas ir Tobulinimas

Druskininkų gydykla žinoma toli už Lietuvos TSR ribų. Čia kasmet išsiviečia darbo žmonių iš visų tarybų šalies kampų. Šiais metais kurortas žymiai plečiamas, įrengiami nauji patogumai. Atidaryta nauja vaikų reumatizmo sanatorija.

Dideli darbai atliekami rekonstruojant ir išplečiant purvo gydyklą, kuri veiks iš tų metų. Jau 1954 metais jos pralaidumo pajėgumas padidės dvigubai. Iš tų metų dirbs sanatorija Nr. 6. Tikėtai šiais metais sanatorijos rekonstrukcijai išskirta pusė milijono rublių. Dabar Druskininkuose atliekamas naujo mineralinio vandens gėrimo šaltinio šulinio gręžimas.

Žymiai išsiplečia pats jauniausias respublikos kurortas — Likėnai, išsidėstęs gražioje Biržų rajono apylinkėse, netoli paties rajoninio centro.

Kiekvienais metais vis daugiau poilsininkų patraukia Palangos kurortas Baltijos jūros pakrastyje. Pirmą kartą kurorte organizuojamas gydymas radonovo voniomis. Geresniam pležo, parko, vaikų aikštelių įrengimui išskirta lėšų penkis kartus daugiau, negu praėjusiais metais.

Šiame sezone nauja sanatorija atidaroma ties Valkininkais, ant miškingo Merkių upės kranto. Du nauji korpai statomi „Kulautuvos“ sanatorijoje.

Lietuvos Kaimų Elektrifikacija

Vabalninkų rajono „Raudonosios Vėliavos“ kolūkyje neseniai atiduota eksploatacijai elektrinė. Tai 37 elektrinė, pastatyta Lietuvoje paskutiniu metu.

Respublikoje atliekami dideli darbai elektrifikuojant mašinų — traktorių stotis. Pavyzdžiui, neseniai pradėjo veikti šiluminės elektrinės su apšvietimo ir jėgainės įrengimais Kalvarijos, Jonavos, Tirkšlių mašinų — traktorių stotyse. Baigta Želvos MTS elektrinės statyba. Elektros montavimo darbai vyksta Radviliškio, Ignalino, Joniškėlio, Šaukėnų, Pandėlio ir kitose mašinų — traktorių stotyse.

Iš viso šiais metais respublikos mašinų — traktorių stotyse pradės veikti dar 14 elektrinių. Metų gale visos respublikos mašinų-traktorių stotys bus elektrifikuotos.

1954 metais Lietuvos TSR kaimo vietovėse elektrinių statybos kapitalinių darbų apimtis padidės pusantrą karto, palyginti su praeitais metais. Bus elektrifikuota 20 stambių kolūkių.

Pati stambiausia respublikoje kaimo elektrinė bus „Antalieptė“, kurios statyba prie šventosios upės jau prasidėjo. Šios hidroelektrinės paleidimas įgalins elektrifikuoti 10 rajonų, aprūpinti elektros energija 87 kolūkius, 5 tarybinius ūkius, 3 mašinų-traktorių stotis, 3 rajoninius centrus. Elektrinė per metus duos dešimtis milijonų kilovatvalandžių elektros energijos.

Kasamos Durpės

Statybinių medžiagų pramonės įmonių durpynai šią savaitę pradėjo durpių gamybos sezoną. Pirmasis durpes kasti ėmė Akmenės kalnines durpyno kolektyvas. Čia šiais metais sezonas pradėtas 10 dienų anksčiau, negu praeitais metais.

Apskaičiavęs savo galimybes, kolektyvas įsipareigojo per sezoną pagaminti tiek durpių, kad šiemet kalkinė dirbtų tik savo paruoštu kuru.

Žymiai išplečia durpių gamybą Daugėlių, Garliavos, Dvarčionių ir kitų plytinių durpynai.

P. Šalčius

TOKIJO. — Japonijos valdžia reikalauja iš Amerikos \$160,000 kaip pradinio įmokėjimo atlyginti japonams, kuriuos užnuodijo H-bombų dulkės. Sykių reikalauja atlyginimo už laivus, kuriuos H-bombos radioaktyvumas užteršė neišvalomais nuodais.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75

LIAUDIŲ BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: Empire 6-4358

TAIKA LAIMES

Judėjimas už taiką yra labai jaunas. Jis prasidėjo keli metai atgal. Jį pradėjo grupės pažangesnių žmonių. Greitai prisidėjo laisvesnių pažiūrų intelektualai. O šiandien, nežiūrint visų pastangų nudažyti jį raudonai, taikos judėjimas virto šimtamilijoniniu judėjimu. Prieš atominio pabūklus, kurie buvo pirmu taikos judėjimo taikiniu, šiandien pasisako ne tik žymiausi mokslininkai, rašytojai, dviasiškiečiai (neišskiriant nei popiežiaus), bet ir valdiški organai. Kanadoje viešai prakalbėjo visa eilė savivaldybių, Saskačevanos provincijos vyriausybė, federalio parlamento nariai.

Kiekvienas darbas, jei jis yra kilnus, duoda geras pasekmes. O judėjimas už taiką yra vienas iš kilniausių judėjimų. Už tai jis ir eina pirmyn milžiniškais žingsniais.

Mažiau pažymėti, kad Liaudies Balsas ir jo simpatikai nuoširdžiai rėmė šį judėjimą. Reikia tą darbą tęsti toliau. Yra didelių vilčių laimėti didelę pergalę. Taikos judėjimo obalsiai už atominių ginklų uždraudimą, už taiką per derybas patraukia savo pusėn vis daugiau ir daugiau žmonių. Jei žmonės reikalaua ir toliau ir dar tvirtesniu balsu, didžiosios jėgos bus priverstos susitarti.

JIE SAVO ATSIKĖ

Torontas jau turi taip vadinamą metropolinę tarybą. Ir jau matosi, kas jai svarbiausia. Iš paskyrimų, kurie jau paskelbti, didžiausią atydą atkreipia paskyrimai kelių gerinimui ir užmiesčius. Tai užmojis ne tik pagerinti už miesto gyvenantiems turčiams, bet ir sudaryti sąlygas, kad žemės užmiesčiuose pabrangtų. Net provincinė vyriausybė buvo priversta pasakyti, kad metropolinė taryba per daug koncentruojasi ant kelių.

Torontas dar neturi užtektinai gyvenamų namų. Bet metropolinė taryba šiuo klausimu visai nesurūpinusi. Didelis daiktas, kad žmonės gyvena susikimšę, kad daugelis šeimų negali gyventi vienoj vietoj.

AR JOS NUSTOJO NAUDINGUMO

Kadangi dabar pinigai neturi nei pusės vertės, kurią jie turėjo pirmo karo, ir kadangi daugumas prasigyveno, ligos ir susižeidimų pavojai nėra tokie baisūs, įvertinimas pašalpinio organizacijų žymiai sumažėjo. Kiti mano, kad maža reikšmė prigulėti prie pašalpinio draugijų. Tie draugai ir draugės labai klysta.

Pašalpa, materialė pagalba dabar ne tokia svarbi, tas tiesa. Bet ji niekad nebuvo pati svarbiausia priežastis dėl prigulėjimo prie pašalpinio draugijų. Tai tik viena iš eilės priežasčių. Pašalpinės draugijos daug naudos davė ir duoda ir kitais atžvilgiais. Jos skiepija draugiškumą, broliškumą, kečia kultūriniai.

Visiems lengva pastebėti, koks gražus darbas atliktas mūsų pašalpinio ir kitų organizacijų. Kaip nepolitinės organizacijos, jos yra geriausia vieta visiems tautiečiams.

JIS NEPAVADUOJAMAS

Šiandien, prasipletus radio ir televizijai, žinios pasiekia žmones labai greitai. Laikraščiai negali lenktyniuotis su radio. Bet laikraščiai savo rolės nenustoja. Radio, kaip žinote, gali tik trumpai pranešti. Kita, žodžiu pasakyta greitai užsimiršta. Trečia, radio vistiek visko nepasako. Bet mes ne apie tai čia kalbame.

Laikraščiai taipgi ne visi vienodi. Jie yra reiškiškai žmonių opinijos. Vieni yra vienos srovės minties reiškiškai, kiti kitos, o treči trečios ir t.t. Tad kiekvienas laikraštis, didelis ar mažas, turi savo vertę. Liaudies Balsas yra reiškiškas tam tikrų minčių ir idėjų, kurioms kituose lietuviškuose laikraščiuose nėra vietos. Jei mes jo neturėtume, kas tuomet išreikštų mintis tų visų tautiečių, kurie

KAS NAUJO PASAULYJE

Indijos, Pakistano, Burmos, Indonezijos ir Ceylono premjerai, kurie tarėsi Colombo mieste, Ceylono sostinėje, pasisakė prieš išlaikinę intervenciją Indo-Kinijoje.

Anksčiau tų šalių užsienio reikalų ministrai priėmė tokią liniją Indo-Kinijos klausimu.

Jie taipgi siūlo, kad Indo-Kinijoje būtų sulaikyti mūšiai, o paskui derybų keliu einama prie-sunormalizavimo padėtis.

Toks tų šalių pasisakymas yra didelis smūgis tiems Amerikos politikieriams, kurie nori siūsti amerikiečius. Jeigu amerikiečiai nesiskaitytų su tų šalių pagėidavimu, tai jie nustotų ir tos simpatijos, kuri dar likosi Azijos šalių tarpe amerikiečiams.

Iš kitos pusės, jų nusistatymas yra teisingiausias nusistatymas. Tik kitiems nesikišant, mūšius sulaikys, bus galima ataušyti padėtį ir sudaryti dirvą susitarimui tarp įvairių elementų Indo-Kinijoje.

Britų Honduras, britų kolonija centralinėj Amerikoje, Guatemalos kaimynė, yra nauja britų bėda.

Per rinkimus daugumą išrinko Liaudies Vienybės Partija, kuri nori išprašyti britus lauk.

Iš 15 vietų, ta partija paėmė 9. Gal ji būtų paėmusi visus 15, bet 6 skiria britų valdžia.

Tie rinkimai, žinoma, be žmonių nusistatymo iškelimo viršun, didelės reikšmės neturės, kadangi senatas daugumoje yra skiriamas britų valdžios. Britų gubernatorius taipgi turi veto teisę. Jis gali valdyti taip, kaip jam patinka, neklausant seimo tariimų.

Liaudies Vienybės Partija kaltinama priėmus paramą iš Guatemalos, kur valdžią sudaro liaudies koalicija.

Vienas Jungtinių Valstijų senatorius, rodos R. Coudert (republikonas), buvo pasiūlęs, kad atstovų rūmai uždraustų siuntimą kariuomenės Indo-Kinijon be rūmų sutikimo. Dabar jis atsidūrė bėdon.

Eisenhowero administracija spaudžianti jį atsimeiti pasiūlymą. O jei rūmai pravestų tokį uždraudimą, tai prezidentas Eisenhoweras jį „užmuštų“, kitaip sakant, nepatvirtintų, atmestų.

laikosi tokių idėjų?

Šiuo metu, kada idėjinė kova nuolatosastrėja, laikraštis negali būti antraeilu reikalu. Susipratusių darbo žmonių užduotis juo labiau palaikyti jį.

Kiti atstovai siūlo, kad Eisenhoweras duotų francūzams atominių bombų prieš indokiniečius.

Televizijos stebėtojai sako, kad senatoriaus McCarthy armijos viršininkų ginčo tyrinėjimas, kurs leidžiamas per televiziją, yra puikiausias spektaklis, kokį amerikiečiai kada nors davė dėl televizijos.

Ir ištikro, kaip gi jis nebus puikiausias, kuomet vaidina tokie pasizymėję „artistai“.

Gerai, kad to spektaklio negali matyti kitų šalių žmonės. Jie pamatytų, kokie tie Amerikos politikieriai yra geri komedijantai.

Italijos fašistai ir jų simpatikai paminėjo savo lyderio Benito Musolinio 9 metų sukaktį nuo jo mirties.

Fašistų laikraštis idėjo jo paveikslą, po kuriuo parašė, kad Musolinis dar neturėjęs krikščioniškų laidotuvių.

Visoj Italijoje bažnyčiose kunigai meldėsi už jo sielą.

Vakarų Vokietijos kancleris Konrad Adenauer praverko, kad visiems tokiems bus „kaput“, jeigu jie nesusiūvis.

Kalti vis tie patys rusai, kurie nori išstumti amerikiečius iš Europos, sudemoralizuoti jos valdonus ir pasakui „sugerti“ visą Europą.

Ar nebūtų gerai jam prisiminti, kad pirmo jo buvo keli tokie „galvočiai“, kurie buvo susivieniję, bet kaip tik dėl tos vienybės du iš jų jau pakarti.

Vienybės blogiems tikslams neneša naudos. O Adenaueriui tos vienybės reikia tam, kad atstacius seną Vokietiją, sukūrus naują militarinę galią ir atnaujinus savo „drangnach Osten“.

Francijos unijistai nori išsikovoti algų pakėlimą. Įspėjimui samdytojų, visos unijos buvo paskelbusios 24 valandų streiką.

Vidutiniškai Francijos darbininkai gauna apie \$64.00 mėnesį arba apie \$16.00 į savaitę. Jie reikalauja, kad būtų pakelta iki \$70.00 mėnesi.

Jeigu lyginti su Amerikos ir Kanados darbininkų uždarbiais, tai Francijos darbininkai uždriba labai mažai.

Tarybų Sąjungos valstybi-

nis šokių ansamblis iš 45 moterų ir 5 vyrų atvyko Britanijon trims savaitėms laiko.

Per pirmą pasirodymą londoniečiai pasitiko juos labai entuziastiškai.

Suomijos socialistai ir agrarai sutiko sudaryti koaliciją. Abidvi partijos turi 107 atstovus iš 200.

Septynias savaites Suomija negalėjo išspręsti sudarymą vyriausybės, kadangi nei viena partija neturi daugumos.

Sakoma, kad bevanizmas stiprėja Britų Darbo Partijos eilėse.

Matyti norint užbėgti bevanizmui už akių, Darbo Partijos centralinis komitetas priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama, kad Britanijos delegacija Genevoje stovėtų už taiką per derybas Indo-Kinijoje.

Vietnamo vicepremjeras N. T. Vinh ir Francijos premjeras Laniel pasirašė deklaraciją, kuria skelbiama, kad Vietnamas bus nepriklausomas Francijos Sąjungoje.

Bet ši deklaracija dar nereiški, kad sutartis pasirašyta. Ji tiktai pasakoja apie abiejų šalių intenciją.

Guatemala Reikalauja \$10,000,000 Iš Jankių

Guatemala. — Guatemalos valdžia reikalauja 10 milijonų dolerių atlyginimo iš JAV kompanijos, Tarptautinio geležinkelio savininkės. Sako, kompanija nusuko tiek taksų Guatemalai nuo 1942 iki 1952 metų.

Dr. Alfred Valdmanis, bėglys iš Latvijos, kurį aną dieną karališkoji policija suėmė. Jis kaltinamas apsuksus vyriausybę ant \$150,000, kuomet jis buvo Newfoundlando ekonominio vystymo administratorium. Sakoma, kad jis išvyliojo nemažas sumas ir iš privatių korporacijų.

Praneško, kad nusivylė

Jis nuogi ir Antingai pasiprie Indo-Ki

Dulles Zenevos da prita

Ir tai merikos poje nu

Tik F kalų r Dullesu sutikti merikos klausim

Tačia rėjo tar sakyti.

Pears tis sutai skilimo.

Reišk vidaus. mais ne višta an kyti.

O tai taikos t

Malei pirmąje Tarybų ir darb tarpe,

Tarybų ar H-bc Sąjunga

Labas pėjimą nait kara čių sun

Karo truputį

Pusar mieste pirmą. šaukė p atomfmj bandym

ma japon Pietų ferencija

H-bomb ti. Ji pa pastang jos kara

priimti

Ar ti mentas, aiškiai mingas tiko, ka

nijos at Kiek siegavo. ja į joki

Ožys

Na, o dar vis resmanu

Pastabos

Pranešimai iš Ženevos sako, kad Mr. Dulles yra labai nusivyles.

Jis nusivylė Francija, taipgi ir Anglija. Jis pyksta ypačingai ant Anglijos, kad ši pasipriešino būti įtraukta į Indo-Kinijos karą.

Dulleso agresyvė politika Ženevos konferencijoje neranda pritarimo.

Ir taip ponas Dulles iš Amerikos išskrięs aru, Europoje nusileidžia žvirbliu.

Tik Kanados užsienio reikalų ministeris Pears o n a Dullesui pavyko priversti sutikti kalbėti palaikant Amerikos politiką Korėjos klausimu.

Tačiau ir Pearsonas išsireiškė tam tikras sąlygas ką sakyti.

Pearsonui paskirta užduotis sutaikyti Vakarus nuo suskilimo.

Reiškia Vakaram plyšta iš vidaus. Dulles savo grumojimais nebegali Vakaram, kaip višta anėkū, krūvoje išlaikyti.

O tai geras ženklas visiems taikos trokštantiesiems.

Malenkovas, sąrišyje su pirmąja gegužės, pasakė, kad Tarybų Sąjunga darbuojasi ir darhuosis už taiką tautų tarpe, bet jei kuri užpultų Tarybų Sąjungą atominėmis ar H-bombomis, tai Tarybų Sąjunga atsakys tuo patim.

Labai gerai, kad jis tokį įspėjimą padarė. Lai žino ponai karo rengėjai, kad sekantis karas veda ir prie jų pačių sunaikinimo.

Karo kurstytojais privalo truputį nusiraminti.

Pusantra milijono Tokijo mieste demonstravo gegužės pirmą. Ir jie visi vienbalsiai šaukė prieš Ameriką! Prieš atominį karą, prieš H-bombų bandymus, prieš apginklavimą japonų.

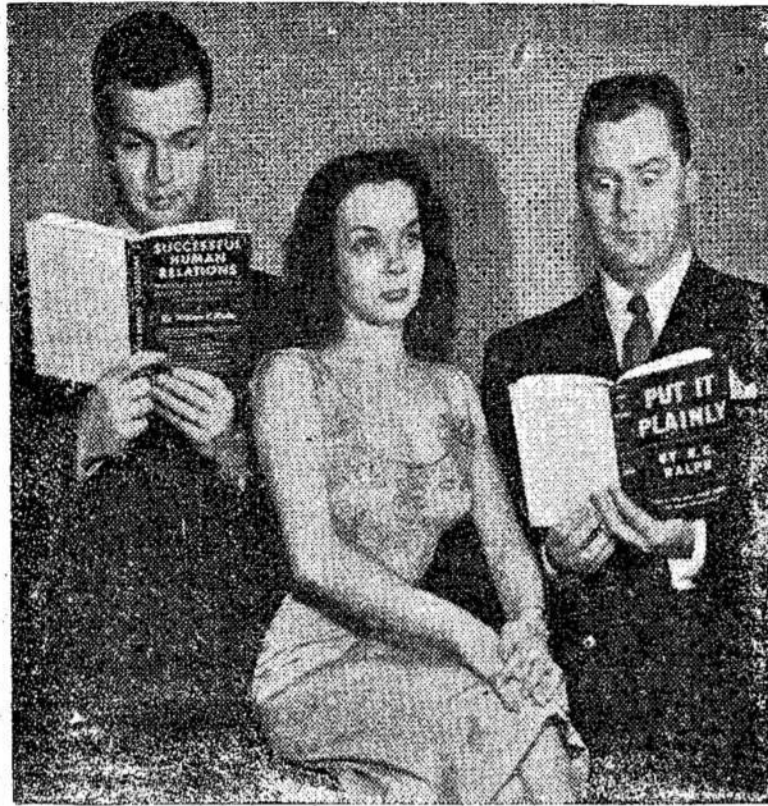
Pietų Azijos premjerų konferencija taipgi pareikalavo H-bombų bandymus sulaikyti. Ji pasisakė prieš Dulleso pastangas išplėsti Indo-Kinijos karą, pareikalavo Kiniją priimti į Jungtines Tautas.

Ar tik nebus šitas sentimentas, šiomis dienomis taip aiškiai pasireiškęs, atsakomingas už tai, kad Dulles sutiko, kalbėjo ir tarėsi su Kinijos atstovu Ženevoje.

Kiek anksčiau Dulles prisiegavo, jog jis neis su Kinija į jokius pasitarimus.

Ožys prieina liepto galą.

Na, o mūsų ponai dipukai dar vis tebesidalina, kongresmanui Kerstenui tarpinin-

Kanados radio artistai, Bill Bankier, Joyce Hahn ir Frank Heron, kurie girdimi antradieniais programoj Cue for Fun.

Ką Kiti Rašo

Palaiminti, Bet...

Palaiminti tikintieji, nes jų bus karalystė dangaus. Prie jų palaimintų reikia prisikaityti ir J. Kaminską-Kairį, socialdemokratų vadeivą. Puotoj, kurią jo gerbėjai surengė Brooklyne atžymėjimui jo 75 m. sukakties, p. Kaminskas-Kairys pareiškė stiprią viltį, kad jis, su Krupavičium ir kompanija, kada nors valdys Lietuvą.

Palaiminti tikintieji. Bet tos rūšies palaimintuosius priima dangaus karalystė, o ne Lietuvon.

Kairio partija 1926 metų se padovanojo Lietuvą smetonininkams. Lietuvių tauta už tai jai išrašė vilko bilietą. Su tuo bilietu tarybinėn Lietuvon niekas negrįžta. — L. Puseika.

Kipras Petrauskas

Vartau praėjusio ketvirtadienio New York Timesą ir matau: išspausdinta nuotrauka iš Tarybų Sąjungos neseniai išrinkto parlamento sesijos, atsidariusios prieš ketelę dienų.

Pačiame deputatų priešakyje ramiai sėdi Lietuvos atstovas, pats žymiausias mūsų tautos artistas, Kipras Petrauskas su savo draugais.

Jo galva jau baltai amžiaus nudažyta, bet jis atrodė dar tvirtas, gajus vyras. Berods šiemet jam sukaks 70 metų amžiaus.

Jo krūtinė puošia Lenino ordinas, kurį Kipras neseniai gavo; jis atidžiai stebi tai, kaip pasaulis yra sutvertas, tokių komedijantų nėra buvę...

— Z. J.

kas vyksta tribunoje.

Ši nuotrauka sukėlė manyje daug minčių.

Pirma: štai patsai žymiausias Lietuvos artistas, Lietuvos operos tėvas, Vilniaus Muzikos Konservatorijos profesorius, yra įsijungęs ir į valstybinį darbą, politikos veiklą, įstatymų leidimo visai šaliai reikalus! ...

Kipras šiandien supranta, jog artistas negali "mirkėti savo profesijos syvuose", — jis turi būti plataus masto žmogus; jam turi rūpėti ir valstybės reikalai. "Menas menui" šūkį jis atmeta, kaip nusidėvėjusį, atgyvenusį savo dienas.

Kita: Kipro veide daug brolių jo vyresniojo brolio Miko Petrausko, kuris Kiprui padėjo patapti tuo, kuo jis šiandien yra.

Jei Mikas Petrauskas šiandien būtų gyvas, tai esu tikras, kad ir jis būtų veikęs taip, kaip veikia Kipras.

Abudu broliai Petrauskai, kilę iš liaudies, suprato jos siekimus ir reikalus, nuosirdžiai jai tarnavo; Kipras tebetarnauja jai ir šiandien. — R. Mizara.

Dulles Akyvaizdoje Neatmezgamų Mazgų

Sugrįžęs iš užsienio ministrų konferencijos Berlyne, Mr. Dulles tuoj dūmė į Caracasą, Venecuelos sostinę. Sugrįžęs namo iš Venecuelos, Mr. Dulles strimagalviais nūdūmė į Londoną ir Paryžių. Užklįjaves kelis lopus nesuderintų aliantų sistemon, Mr. Dulles vėl išskrido Paryžiu. Vėl kuždėjimasis su Edenu ir Bidault. Tai pirmoji fazė jų bendro pasirošimo Genevos konferencijoje. Pradžioj kitos savaitės Dulles jau bus Genevoje. Ten jam teks sutikti su Kinijos delegatais, ku-

rių jis "nepripažįsta".

Jei tokiam aukštam ponui tenka taip daug baladotis įvairiose pasaulio dalyse, tai jau blogiau negu bloga, nors tai ir rodytų jo fizinį kompetentiškumą.

Mr. Dulles eikvojasi priešginybėse, kurios drasko jo "laisvąjį pasaulį". O prieš ginybės ne mažėja, bet didėja. Tai kas, kad jis uždės dar vieną lopą ant pradriskusių Lanielio marškinių. Krizinė padėtis Francūzijoje nepasikeis net ir tame atsitikime, jei parlamente, kelių balsų didžiuma, būtų ir užgirta europinės "apgygnos" sutartis.

Kas dėl padėties Indokinijoj, tai ir Washingtono mandriosios galvos vienos su kitomis nesuskalba. Net jei francūzai ir nepabėgs iš Indokinijos, tai bus tik formalio unaro išlaikymas, kuris nepaveiks karo svarstyklės. Visi planai suorganizuoti vietinę armiją iš "imperatoriaus" Bao Dai pakalikų neverti nei lukšto išvalgyto kiaušinio. Kokią gi armiją gali sukurti vietiniai kvislinaigai, kurie neturi vietinių žmonių pritarimo?

Jei Genevos sueigoj Mr. Dulles nesiliaus su savo obstrukcijomis, tai Francūzija dar labiau atšals nuo Amerikos. Ir Britanija taip pat. Jeigu Dulles užsispirs ir pareiškė, kad Amerika nenori kalbėti apie paliaubas Indokinijoj, kas tuomet?

Į tai atsako Walter Lippman: Tuomet komunistams bus užtikrintas psichologinis laimėjimas Genevoj! — Vilnis.

Kur Dingis Smetoninis Lietuvos Karalius?

Tai buvo 1918 metais. Susirinko smetoninė Lietuvos Taryba ir nutarė Lietuvą amžinai ryšiais prijungti prie Vokietijos. Lietuvą jipaskelbė monarchija. O Lietuvos karaliumi pakvietė vokietį grafą Urachą.

Kelėivis pateikią iš "Darbo" išėmęs Lietuvos Tarybos išstatytas Urachui sąlygas. Jos labai įdomios. Jos skamba sekamai:

Lietuvos (Tautos) Tarybai, Uracho i-tai..., siūlo Jo Didenybei Wilhelmui, Uracho Kunigaikščiui, Wuertembergo grafiui, jam ir jo tiesioginiams vyriškos lyties įpėdiniam Lietuvos karalįškąjį vainiką konstitucijos nustatyta tvarka.

Karalius priima Mindaugo Antrojo vardą ir užima Lietuvos sostą sekančiomis sąlygomis:

I. Lietuvos valstybės forma yra demokratšku pagrindu įsteigta monarchija.

II. Konstitucija, Karaliui sutinkant, Tarybos bus parengta ir paskelbta.

III. Konstitucijos pagrindai yra šie:

Kraštą valdo Karalius ir Tautos Atstovybė.

ŠYPSENOS

Abu Patenkinti

Besiartinant Jonuko gimtadieniui, dėdė panorėjo sužinoti, ką norėtų jis gauti dovanų.

"Nupirk man lūpinį armonikėlį", atsakė Jonukas.

"Aš labai džiaugiuosi, kad tu pasirinkai gerą daiktą", džiaugėsi dėdė, kad dovana nedaug kainuos. "Ir kodėl tu nori armonikėlio?" dar paklausė dėdė.

"Už tai, kad motina duoda man po dešimtuką kas savaitę, kad negročiau," pasiaiškino vaikas.

Tai Ne Jos Darbas

Slaugė, norėdama sužinoti, ar jos ligonis nenorėtų ko nors prieš naktį, paklausė: "Ko jūs dar norėtumėt pirm gulsiant?"

"Taip", atsakė jaunas ligonis. "Aš norėčiau, kad pabučiuotum mane."

"Gerai, aš pašauksiu sanitarą. Jis visus sunkesnius darbus atlieka šioj ligoninėj".

Ta Pati, Tik...

"Kas ta šviesiaplaukė, su kuria tu ėjai ketvirtadienį," klausia draugas.

"Ta pati juodaplaukė, su kuria tu mane matei antradienį," atsakė jam.

1. Karalius ir Tautos Atstovybė sudaro teisingumo organus.

2. Vykdomoji valdžia priklauso Karaliui per jo skiriamąjį ir Tautos Atstovybės kontroliuojamą Ministerių Kabineta.

3. Tautos Atstovybę sudaro duje rūmai: Aukštieji Rūmai (Taryba) ir Žemieji Rūmai (Seimas).

4. Kiekvienas įstatymas turi būti Tautos Atstovybės priimtas ir, karaliaus patvirtintas.

5. Konstitucijos persvars-tymo iniciatyva priklauso Karaliui ir absoliučiai Žemųjų Rūmų daugumai.

6. Įstatymų (leidimo) iniciatyva priklauso Karaliui, Ministerių Kabinetai ir penkiolikai Tautos Atstovybės narių.

Konstitucija bus peržiūrėta per dešimt metų, skaitant nuo tos dienos, kurią Karalius užims sostą.

IV. Užimdamas sostą, Karalius iškilmingai prisiemia laikytis konstitucijos, ginti Lietuvos nepriklausomybę ir teritorinį integralumą.

Karalius renka sau ministrius ir kitus aukštus valdininkus lietuvius, kurie moka lietuvių kalbą ir ja naudojasi.

(Pabaiga ant 9 pusl.)

Sena Pasaka

Rašo J. Yla

Jau paaiškėjo, kaip amerikiečiai norėtų išspręsti Korėjos problemą. Pasirodo, kad jie ir Korėjai taiko tą patį, kaip ir Vokietijai. Trumpai suglaudus, amerikiečių pozicija tokia:

Kiniečiai turi ištraukti savo kariuomenę iš Šiaurės Korėjos, bet taip vadinama Jungtinių Tautų kariuomenė pasilieka Korėjoje. Tada Jungtinės Tautos praves rinkimus Šiaurės Korėjoje. Pietų Korėjoje rinkimų nebus. Girdi, Pietų Korėja turėjo rinkimus ir išrinko Rhee ir jo sebrus.

Tai žodis žodį, ką jie siūle ir Vokietijai. Jie reikalavo, kad tarybinė armija išeitų, rinkimai būtų praversti tarptautinėj priežiūroj, o po to Vokietija įjungta į Vakarų bloką.

Tokie siūlymai yra juokingi. Jie tur būt duodami turint mintyje, kad jų niekas nepriims ir tokiu būdu nebus taikos. Jeigu būtų nuoširdžiai šiekama taikos, tai niekas nesūlytų tokių nesąmonių.

Dabar pasižiūrėkime, ką kiniečiai siūlo. Jie siūlo ištraukti iš Korėjos abiejų pusių rėmėjus, sudaryti komisiją iš abiejų Korėjų vyriausybų, kurie praverstų rinkimus visoje Korėjoje. Kokia vyriausybė bus išrinkta, tokia valdys visą Korėją. Tai vienintelis galimas išėjimas.

Korėjiečiai ir kiniečiai ne tam galvas guldė ir kraują liejo, kad paskui pasiduoti Rhee ir amerikiečiams besąlyginiai. Jie tą galėjo padaryti senai be jokių derybų. Ir kam tos derybos reikalingos, jei viena pusė siūlo kitai visišką kapituliaciją, besąlyginį pasidavimą?

Jeigu tokios politikos bus laikomasi Indo-Kinijos klausimu, tai nėra abejonės, kad Genevos konferencija veltui laiką eikvos.

Indo - Kinijos valdonai francūzai beveik be pasipriešinimo buvo atidavę ją japonams. Kada japonai buvo sumušti, Indo-Kinijos žmonės buvo susidarę nepriklausomą valdžią. Francūzai panorėjo atsteigti savo autoritetą. Septynių metų karo eiga parodė, kad Indo-Kinijos žmonės, neturėdami nei orlaivių, nei tankų, atlaikė visus francūzų smūgius. Ne tik atlaikė, bet dar žymiai praplėtė savo sritis. Dabar francūzai kontroliuoja tik vieną trečdali. Jei ne amerikiečių pagalba, francūzai būtų buvę jau nugalėti. Bet tiems naršiams žmonėms siūloma da-

bar geruoju pasiduoti tiems, kurie baigia pralaimėti. Indo-Kinijoje galėtų sudaryti koalicinę vyriausybę, dalyvaujant abiejų pusių žmonėms, jei jiems būtų leista nepriklausomai tvarkytis. Tada ir patiems francūzams būtų geriau. Dabar vietoj kokios nors naudos, francūzai išleisdžia bilijonus tam karui. Žmonės moka tam didelius taksus pačioje Francūzijoje. O kiek jaunų vyrų padėjo galvas. Tiesa, tenai karauja daugumoje afrikiečiai ir kiti svetimšaliai, bet ar jie ne žmonės?

Korėjoje, Indo-Kinijoje ir kitose vietose ramybės nebus, kol Amerika, Francija ir kitos šalys dės pastangas palaikyti kolonijas. Amerikiečiai gali pasijuokti iš Chou En Lai pareiškimo, kad Azija turi priklausyti azijiečiams, bet jis tą pareiškė ne dėl amerikiečių paerzinimo. Tai visos Azijos žmonių troškimas. Azijiečiams nusibodo svetimųjų kišimasis.

Howardo Fasto Kalba

Neseniai New Yorke, viename iš to miesto viešbučių, dalyvaujant tūkstančiui žymių amerikiečių, buvo įteikta Amerikos rašytojui Howard Fastui Stalino premija "Už taikos sustiprinimą tautų tarpe". Ta proga Howard Fast pasakė kalbą, kurią čia perspausdiname iš Tiesos. — Red.

Tai, ką žmogus kalba panašiu momentu, pasakė Fastas, niekad negali būti tiek reikšminga, kaip pati priežastis, nes ji yra daug gilesnės prasmės. Aš apdovanotas premija už paramą stiprinant tarp tautų taiką žemėje, ir esu dėkingas, giliai sujaudintas ir didžiuojuos tu.

Svarbi yra pati šios premi-

jos idėja, žymiai svarbesnė, negu žmogus, kuriam ji skiriama. Ta premija vadinama Tarptautine Stalinine taikos premija, ir aš nukrypčiau nuo realios tikrovės, jeigu imčiau teigti, tuo labiau čia, tiek gausių draugų akivaizdoje, jog tą premiją arba vardą, kuriuo ji vadinama, labai gerbia žmonės, valdantieji mano šalį. Kaip jūs visi puikiai žinote, iš tikrųjų yra kaip tik priešingai. Bet aš manau, kad jūs taip pat žinote ir tai, jog taiką gerbia ir myli milijonai amerikiečių, beje, beveik visi amerikiečiai.

Tuo būdu, yra svarbus pats premijos, kurią aš ką tik gavau, paskyrimo faktas. Tai yra taikos premija. Niekas niekad negali to pakeisti ir niekas to nepakeis. Ir kuomet, nors akimirksniu, netrukta, atkrenta melo bei šmeižto audinys, atskiriantis mūsų šalį nuo Tarybų Sąjungos, mes matome už tos premijos

galingą jėgą, ginančią taiką žmonijai. Aš manau, kad dabar yra kaip tik toks momentas, bent čia, ir tariau, kad mes, susirinkusieji šioje salėje, galime perplėsti šį audinį nors trumpam laikui. Aš sąmoningai sakau — audinys, nes visiškai ne geležinė uždanga, ne aukšta mūro siena ir ne neįveikiamas barjeras skiria mūsų pasaulį nuo socializmo pasaulio. Praėjo tas laikas, kai buvo galima padaryti panašų atbėgimą kur nors žemėje, ir dabar mažiau, negu bet kada, galima jį padaryti tarp dviejų didžiųjų jėgų žemėje.

Buvo žmonių, labai daug žmonių, kurie teigė, jog mes esame žmonijos ir tos turtingos puikios civilizacijos, kurią sukūrė žmonija, sunaikinimo slenktyje. Buvo ir tokių, kurie teigė, jog tas sunaikinimas esąs neišvengiamas. Aš neneigiu, kad mes gyvename niūry, baisų laiką. Bet aš negaliu to pasakyti, nepridūręs, kad tai yra kartu ryškus ir puikus laikas. Jeigu mes esame sunaikinimo slenkstyje, tai mes taip pat esame ir slenkstyje kažko kito, slenkstyje naujos aušros, kai žmonių giminė visu savo sudėtingumu bei nuostabiu įvairumu prieš išvadą, kad ji turi gyventi taikoje ir brolybėje, kuri apims visą šį įvairumą. Ir man atrodo, kad mes veikiauturarsime gyventi kartu, negu mirti kartu, — tokia yra mano viltis ir visos žmonijos viltis.

Aš šiandien čia atėjau ne tam, kad ginčyčiausi dėl šių klausimų, formuluočiau užsienio politiką, kritikuočiau užsienio politiką. Aš atėjau čia tiesiog tam, kad gaučiau premiją — taikos premiją. Tą premiją, kurią man ir daugeliui kitų paskyrė Tarptautinė žiuri komisija, įsteigė Tarybų Sąjunga. Jeigu aš neturėčiau kitų priežasčių gerbti Tarybų Sąjungą, tai aš nuoširdžiai ir giliai gerbtu audinys, atskiriantis mūsų šalį nuo Tarybų Sąjungos, mes matome už tos premijos

nijos reikalais. Dalyvaujama, Kinija, Korėja, Amerika, Tarybų Sąjunga, Anglija, Fran-

Aš nesuprantu žmonių, kurie sako, jog premija už taiką — tai nesanti premija už taiką. Tokiems žmonėms nėra pradžios, o jeigu nėra pradžios, kaip galima užbaigti savitarpio supratimo prasmę? O juk mums yra būtinas savitarpio supratimas. Itin opi mūsų meto problema yra taikingas sambūvis tarp mūsų pasaulio ir socialistinio pasaulio, o tas sambūvis, jeigu jis aplamai ateis, turi būti pagrįstas savitarpio supratimu.

O tokiam sambūviui yra pagrindų — daug pagrindų. Nepaisant viso to, kad atominėje energijoje slypi grėsmė, ji taip pat įkvepia mintį, kad mes esame vos tik palietę mūsų planetos turtus. Jų užteks ne tik visiems mums, jų užteks nesuskaitomiems tūkstančiams būsimų kartų žmonių, ir kokia jėga neįsivaizduojama ir galinga jėga galėtų būti šie mūsų du atskiri pasauliai, jeigu jie susivienytų taikiame bendravime tarp tautų.

Taip, tektų vesti karus, bet karus, kuriuos mes laimėtume, kuriuos žmonija laimėtų. Mes kariuotume prieš ligas ir nušluotume jas nuo žemės paviršiaus. Mes kariuotume prieš dykumas ir paverstume jas sodais, mes pradėtume karą prieš patį laiką ir erdvę, nes mes esame slenkstyje beįvykdant seną žmonijos svajonę — pakilti prie žvaigždžių ir paliesti jas rankomis.

Mes nesame kvailiai, mes, liaudies, kurioje šalyje mes begyventume; o aš niekad nežinojau tautos, kuri savo didžia dauguma nebūtų gera. dora ir darbšti. Per šimtus kartų mes puoselėjome didžią ir puikią svajonę, ir dabar mes esame jos išsipildymo išvakarėse. Žinoma, tai sunku, bet ar gali koks nors toks puikus, toks didžiulis ir toks didvyriškas dalykas nebūti sunkiu? Mes turime vaikus, ir mes esame susirūpinę dėl savo vaikų, nes žmogaus gyvenimas yra tiek skolingas ateičiai, kiek ir praeičiai. Naujai mes pasakysime mūsų

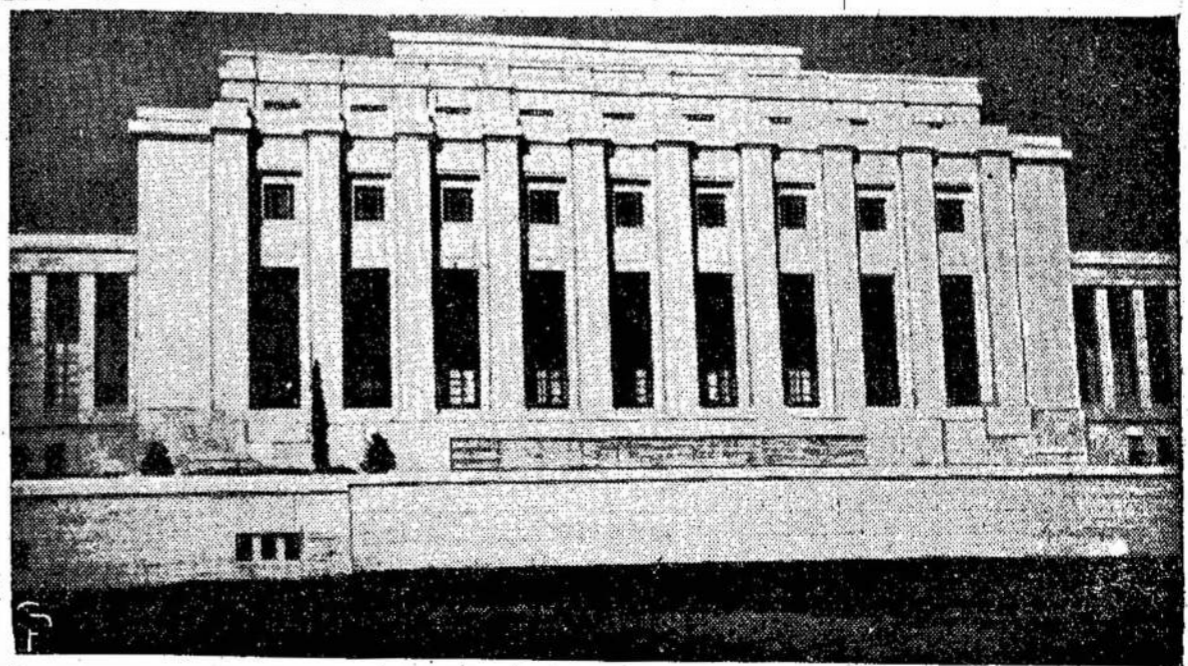
Palais des Nations Genevoje, kur vyksta tarptautinė konferencija Korėjos ir Indo-Kinijos reikalais. Dalyvaujama, Kinija, Korėja, Amerika, Tarybų Sąjunga, Anglija, Fran-

cia, Kanada ir visa eilė kitų šalių, dalyvavusių Korėjos kare.

cia, Kanada ir visa eilė kitų šalių, dalyvavusių Korėjos kare.

cia, Kanada ir visa eilė kitų šalių, dalyvavusių Korėjos kare.

cia, Kanada ir visa eilė kitų šalių, dalyvavusių Korėjos kare.

Palais des Nations Genevoje, kur vyksta tarptautinė konferencija Korėjos ir Indo-Kinijos reikalais. Dalyvaujama, Kinija, Korėja, Amerika, Tarybų Sąjunga, Anglija, Fran-

Užsitikrinkit Pagalbą Ligoj ir Nelaimėj
Istodami į

**Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių
Savitarpinės Pašalpos Draugiją**

VAJUS TĖSIS IKI BALANDŽIO 30 DIENOS

Laike Vajaus Įstojimas Perpus Nupigintas

Draugija Gyvuoja nuo 1912 Metų
Turi apie 600 narių ir viršaus \$24,000 kapitalo

Savo Nariams Yra Išmokėjusi Apie \$70,000

Nario Mokestis: 35 c., 65 c. ir \$1.10 į Mėnesį

Dėl informacijų kreipkitės Draugijos Centro sekretoriaus adresu:

Ch. Narush, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont.

Mes miniai nilio t čiau ži je. H pradži pirmo žmoni atomi Japon 1945 100,00 kvadr siškai ruoju bombo visišk didžia Api dintą vande ties m čio, F Stylės laiku konde nas v; H-bon ninka. nų pa turi j plote Bomb čio nie siųstų pelenu

vaikai kelias mes i likom degės mana 'ką, ii mėsir pasiel me vi kė žr

Tai Aš ži je, yr planu rą ir žmon būklė užsim jos gy kitų š no ša reiški norim taikia

Tol todėl teikin ypati mas r čiams taikos priim rodyt gų ar svorį minia vilti kad g mūsų geliui

Ne sime aš vei kiečių so ž prieš

Ką žada H-Bombos

Mes gyvename jau ne atominiame amžiuje, bet vandėnilio bombų arba dabar plačiau žinomų H-bombų amžiuje. H-bombų amžius iš pat pradžių su išsprogdinimu pirmos H-bombos pastatė žmoniją į baisų pavojų. Jei atominė bomba, numestą ant Japonijos miesto Hiroshima 1945 metais, nužudė apie 100.000 žmonių ir vieną kvadratinę mylią miesto visiškai sunaikino, tai pastaruoju laiku išbandomos H-bombos jau turi pajėgumo visiškai sunaikinti net patį didžiausią pasaulio miestą. Apie pirmą JAV išsprogdintą H-bombą Ramiajame vandenyne ant salos dešimties mylių ilgio ir penkių pločio, Republikonų senatorius Styles Brydges pastaruoju laiku pranešė: "Į kelias sekundes ten paliko tik mėlynas vanduo. Sala prapuolė." H-bombos sukūrėjai, mokslininkai, praneša, kad šių dienų pagaminamos H-bombos turi jėgos viską sunaikinti plote 314 kvadratinų mylių. Bomba užmesta ant didmiesčio nieko nepaliktų, o tik pasiųstų į erdvę radio aktyvius pelenus ar ką nors panašaus

vaikams, jog vien todėl, kad kelias į taiką buvo sunkus, mes nustojome kovoję ir palikome jiems kaip palikimą degėsius? Aš manau, ne. Aš manau, mes kovosime už taiką, ir manau, kad mes laimėsime kovą už taiką, nes, pasiekę taiką, mes pasieksime viską, ko kada nors siekė žmonija.

Tai nėra šiaip sau svajonė. Aš žinau, kad čia, Amerikoje, yra blogų žmonių, kurie planuoja karą bei ruošia karą ir kurie nepagalės jėgų žmonijai sulaukyti krizės būklėje. Bet tie blogi žmonės užsimoja prieš visos žmonijos gyvybę ir viltis. Ir ne tik kitų šalių tautos, bet ir mano šalies tauta vėl ir vėl pareiškia jiems: "Ne! Mes nenorime karo! Mes gyvenime taikiai!"

Tokia yra mūsų epocha, ir todėl šios taikos premijos įteikimas čia, Amerikoje, turi ypatingą reikšmę. Tas įteikimas reiškia mums, amerikiečiams, kad mestas iššūkis taikos vardan. Mes turime priimti šį iššūkį ir arba parodyti, kad milijonai taikingų amerikiečių turi didesnę svorį mūsų šalyje, negu atominiai militaristai, arba apvilti visą žmoniją ir leisti, kad gėda ir siaubas taptų mūsų dalia daugeliui ir daugeliui kartų.

Nemanau, kad mes sutiksime su šia gėda ir siaubu; aš veikiu manau, kad amerikiečių tauta stos kartu su viso žemės rutulio tautomis prieš karą, už taiką.

į garus ar dujas, kas dar už desėtko ar net ir šimtų metų ar tūkstančių mylių nuodytų gyviją.

Ramiai žvejojanti Japonijos žuvininkai už 80 mylių nuo H-bombos sprogdimo vietos buvo apnuodyti su ant jų nukritusiais radio aktyviais pelenais, kuritos sukūrė sprogdama H-bomba iš salos materijos. Tų žuvininkų toks baidus apnuodijimas, kad jei ir pavyks kuriuos iš jų pagydyti, tai truks apie dešimtis metų. Na, o kiek tie bandomieji H-bombų sprogdinimai apnuodija įvairiuose pasaulio vietose žmonių vartojamą maistą.

Mokslininkas Albert Einstein, perspėdamas H-bombų gamintojus sako, kad dabar mokslui žinoma ir techniškas pajėgumas leidžia pasigaminti tokius H-pabūklus, kurie paleisti vartojimui gali paskleisti radioaktyvumo tiek, kad užnuodytų atmosferą ir nulemtų visokios gyvyjos sunaikinimą ant mūsų planetos. Kitas JAV mokslininkas prof. Edward Teller sako, kad kilus karui ir nors atsargiausiai vartojant atominius pabūklus jie pastatyti į pavojų žmogaus išlikimą ant šios planetos.

Daugumas mokslininkų kūrė teoriją ir darė išradimus, kad atominę ar vandėnilio jėgą panaudoti dėl žmonijos būvio pagerinimo. Žymusis mokslininkas Albert Einstein per keletą kartų pareiškė, kad jis kūrė teoriją ne tam, kad ji statytų žmoniją į pavojų, bet kad ji tarnautų žmonijai.

Kitaip apie tą kalba tie, kurių rankose H-bombų gamyba, tie, kuriems rūpi beprotiški pelnagrobų interesai. JAV prezidentas sausio 7 d. 1954 m. savo valstybiniame pareiškime piktai kalbėjo, kad JAV ruošiasi visa plotme prie atominių ir H-bombų karo. Kiek pirmiau Suvienuytų Tautų Organizacijai kalbėdamas ponas Eisenhower su pasididžiavimu šaukė, kad JAV atominių ir H-bombų skaičius jų sandėliuose kasdien didėja ir kad "jų sprogdimo pajėgumas daug kartų didesnis už visas iššautas kulkas, granatas, ir išmestas iš orlaivių bombas visuose pasaulio kampuose laike Antro Pasaulinio karo". JAV valstybės sekretorius p. Dulles net "taikos atsieikimui" ruošiasi naudoti atominius pabūklus, girdi: "Atominiai ginklai, sekančiu kartu, turės būti naudojami".

Viespataujanti ponai, apsvaigę ligi šiol turėtu gerbūviu, o dabar sprūkstančiu iš jų rankų, net nepagalvoja, kad po atominio ar H-bombų karo, kaip mokslininkai sako, gali nelikti nieko gyvo

ant šios planetos. Nejaugi jiems rūpi, kad tas įvyktų. Prieš karą bendrai ir ypatingai prieš atominius bei H-bombų karus kelia balsą visi nors kiek rimčiau galvojanti žmonės. Jų skaičius ir jų balsas didėja. Kanaidoje yra platus judėjimas už taiką, už uždraudimą ne tik kare naudoti, bet ir bandymus daryti su atominiais pabūklais ar H-bombomis. Lietuviai, kurie dar neturite ryšių su Kanaidos taikos judėjimu, tai susiriškite, nes tai visų žmonių gyvybinis reikalas.

Lietuvos TSR valstybinio dainų ir šokių ansamblio nariai šoka "Malūnėlių" Čaikovs-

ko koncertų salėje Maskvoje. Literatūros dekadės, kuri at-

sibuvo kovo mėnesio pradžioje. Tam ansamblui vadovauja Švedas.

Prisiųstos Aukos LLD Gynybai

Sekančios LLD kuopos dar prieš pradėdant savo Draugijos stiprinimo-gynimo darbymetę, pasirūpino sukelti ir prisiųsti Draugijos legaliai gynybai aukų:

- IID 47-ta kuopa, Montreal, prisiuntė \$10;
- LLD 137-ta kuopa, Montreal, \$15;
- LLD 217-ta kuopa, Winnipeg, \$14.

Toronto lietuviai draugų Grigaliūnų vedybinio jubilėjaus parengime, suaukojo gynybos reikalams \$65.75. Drg. P. Piragis, Stoughton, Sask., padengimui delegato kelionės į atsibuvusį Pasaulio Žmonių Kongresą Pragoje, paaukojo \$5.00.

Teko patirti, kad kai kuriuos kuopos, o ypatingai Toronto ir Montrealo, energingai rengiasi prie pravedimo LLD stiprinimo, jos gynimo ir apšvietos platinimo gegužės mėnesio darbymetės.

Labai svarbu, kad kiekviena LLD kuopa, kiekvienas narys ir narė laikytų sau pareigą sulig išgalės pasidaryti laike gegužės mėnesio dėl LLD labo.

LLD K.V. Komitetas
P. O. Sta. C. Box 1007.

ant šios planetos. Nejaugi jiems rūpi, kad tas įvyktų.

Prieš karą bendrai ir ypatingai prieš atominius bei H-bombų karus kelia balsą visi nors kiek rimčiau galvojanti žmonės. Jų skaičius ir jų balsas didėja. Kanaidoje yra platus judėjimas už taiką, už uždraudimą ne tik kare naudoti, bet ir bandymus daryti su atominiais pabūklais ar H-bombomis. Lietuviai, kurie dar neturite ryšių su Kanaidos taikos judėjimu, tai susiriškite, nes tai visų žmonių gyvybinis reikalas.

Kostas K.

Naujas Atradimas Tiriant Vėžio Ligą

Vėžio liga viduriuose iki šiol buvo per vėlai surandama, kada jau beveik negalima pagydyti. Tik neseniai Californijos mokslininkai padarė naują atradimą, kuris greitai parodo slaptąjį vėžį didžiojoje daugumoje atsitikimų, kuomet dar galima jį išgydyti.

Apie tą atradimą buvo pranešta Amerikos Vėžio Tyrinėtojų Sąjungos suvažiavimui, neseniai įvykusiam Atlantic City, N. J.

Tulžis ir Kraujas

Kalifornijos Technologijos Instituto profesorius dr. A. J. Haagen-Smith paėmė jaučio tulžies ir išskyrė vieną jos dalį. Ištraukė keletą lašų vėžio lignonio kraujo ir sumaišė su ta dalim tulžies. Tuomet mišinys pasidarė aiškiai permatomas, lyg būtų grynas vanduo.

Paskui tokiu būdu buvo tyrinėjami žmonės iš "publikos", apie kuriuos nežinota, kas turi vėžį, o kas ne.

Jeigu žmogus buvo laisvas nuo vėžio, tai sumaišius truputį jo kraujo su ištrauka iš jaučio tulžies, mišinys paprastai darėsi miglotas ir nepermatomas. Šitaip mišinys ir nurodė vėžį pas 5 iš kiekvieno šimto pasidavusių tam bandymui žmonių.

Toliau paimta platesniems tyrinėjimams tikrai tie žmonės, kurių kraujo mišinys su tulžies dalim buvo lengvai permatomas, kaip grynas vanduo. Tai buvo nurodymas, kad jie serga vėžiu.

Paskui, ištyrus juos visais kitais būdais, surasta, jog 97 procentai tų žmonių tikrai yra vėžio lignoniai, nors patys to nežino. Tulžies su krauju mišinys suklydo tikrai trijuose procentuose, ir tai dėl sekamų priežasčių: Vieni bei kiti iš tų žmonių turėjo dar tokias ligas,

kaip reumatinis sąnarių uždegimas (artritas), kepenų sugedimas, džiova, 100 iki 101 laipsnių kūninė temperatūra ar kita liga, kuriai būdavo daryta operacija; taip pat ir sunkus susižeidimas.

Vėžio suradimą naujuoju būdu dalinai painiojo ir tūli žmogaus vartojami vaistai, kaip thyroid liaukų ištrauka, adrenalinas, estrogenai, insulinas ir ACTH.

Gydytojai, išbandžiusieji kraujo tyrimą su jaučio tulžimi, tvirtina, kad jeigu ne kitos ligos bei suminėtieji vaistai ar sužeidimai, tai toks tyrimas taip teisingai parodytų, jog asmuo neserga vėžiu, kaip 10,000 prieš 1.

Bet tikimasi toliau dar geriau apvalyti tulžies ištrauką, taip, kad sumaišius su krauju, jau be jokių suklydimų parodytų, ar žmogus serga vėžiu ar ne.

O šiuo tarpu, kol tebedaromi platesni to išradimo bandymai, tai vaistinės dar nepardavinėja taip paruoštos tulžies, ir tik kai kurie vėžio tyrinėjimų specialistai tegali jos gauti.

KATALIKAI NORI PAVERTI 1 GEGUZES

WINDSOR. — Čia katalikai surengė didžiulę demonstraciją apvaikščiojimui pirmos gegužės. Sakoma, kad dalyvavo 50,000. Dalyvavo ir kardinolas McGuigan iš Toronto.

Manoma, kad ši demonstracija buvo dalis pasaulinės kampanijos paveržti iš darbininkų pirmosios gegužės minėjimą.

Be kitko, katalikai meldėsi, kad dievulis "atverstų" Rusiją prie dievo.

Montrealo žinios

Siūlys Dar Daugiau Taksų Darbininkams

Miesto Tarybos narys Romeo Desormiers pranešė, kad sekanciam Montrealo miesto tarybos posėdyje jis įneš pasiūlymą, kad šale visų kitų esamų taksų, jis siūlys, kad kiekvienas darbininkas dar būtų aptaksuotas po 25 c. kas savaitę, tikslu, kad sukėlus fondą apmokėjimui nuomos už butą tiems, kurie

nedirba. Jis, žinoma, susirūpinęs ne darbininkais, kurie tokioj padėtyj atsidūrę, bet už tai, kad, pasak jo, namų savininkai "sunkiai" nukenčia, kuomet nuomininkas atsidūręs į bedarbių eiles neužsimoka nuomos.

Neblogas būtų dalykas — ir net reikalingas — kad bedarbiams namų nuomos būtų apmokėtos valdiškais iškašciais, bet būtų beprotystė,

dar daugiau taksų užkrauti ant darbininkų, kurių algos ypač Kvebeko provincijoje po įvedimo provincialių taksų, jau ir taip taksais smarkiai apkarpytos.

Pašaukimas Telefonu Išgelbėjo Gyvybes

Motina, kuri nors jau besamones buvo likusi, vistiek dar pajėgė išsukti ant telefono "O" išsaudkama operietorką, išgelbėjo savo ir dviejų savo kūdikių gyvybes. Iš vandens šildytuvo, mat, išsimušę gesas ir užnuodijo visą butą. Moteris pajutusi nelaimę ir šiaip taip telefonu pranešus operietorkai, o ši pranešė Hydro įstaigai. Darbininkams greitai pribuvus, taip jų gyvybės ir liko išgelbėtos.

Nustatys Amžių Dviraičiais Vazinėjančių

Montrealo miesto valdyba planuoja praveisti įstatymą, kuriuo bus uždrausta jaunesniems negu 10 metų amžiaus važinėti su dviračiais. Pagal įstatymą iki tokio amžiaus vaikams nebus išduoti policijos leidimai dviračiais naudotis, taipgi ir krautuvėms bus uždrausta rėnduoti jiems dviračius.

Tas daroma tikslu sumažinti nelaimes.

Pagerbti Čekaičiai

Artimųjų draugų iniciatyva, balandžio 24 d., buvo gražiai pagerbti Klemensas ir Marytė Čekaičiai, juodviejų 30 metų vedybinės sukakties proga. Dalyvavo didelis būrys svečių ir "jaunavedžiai" nors ir 30 metų išgyvenę poroj, dar gana gražiai atrodė.

LLD Darbymetė Gegužio Mėnesį

Pastarajame Lietuvių Literatūros Draugijos narių susirinkime, apart kitų organizacinių reikalų, buvo plačiai apkalbėta kaip įtraukti kuo daugiau Montrealo lietuvių į šią kultūros ir apšvietos organizaciją. Tam tikslui Draugija įsipareigojo, kad laike gegužio mėnesio pasidarbuoti pakalbinimui naujų narių. Taipgi paraginti senuosius narius, kad visi apsimokėtų savo nario metines duokles.

Lietuvių Literatūros Draugija tikroj to žodžio prasmėj yra literatūrinė savilavinimosi organizacija. Kurie joj priklauso, tai aiškiai žino. Kiekvienas narys, už palyginamai mažą nario metinį mokestį, gauna knygą į metus ir trimėnesinį žurnalą "Šviesą". Todėl mielas darbininke, pakalbintas stok į ją nariu, nesigailėsi.

Gimė

Ant. ir Antaniņa Skrups-

kie susilaukė sveiko ir gražaus sūnelio. Motina ir naujagimis jaučiasi gerai.

Geriausios laimės ir pasisekimo su padidėjimu šeimoms.

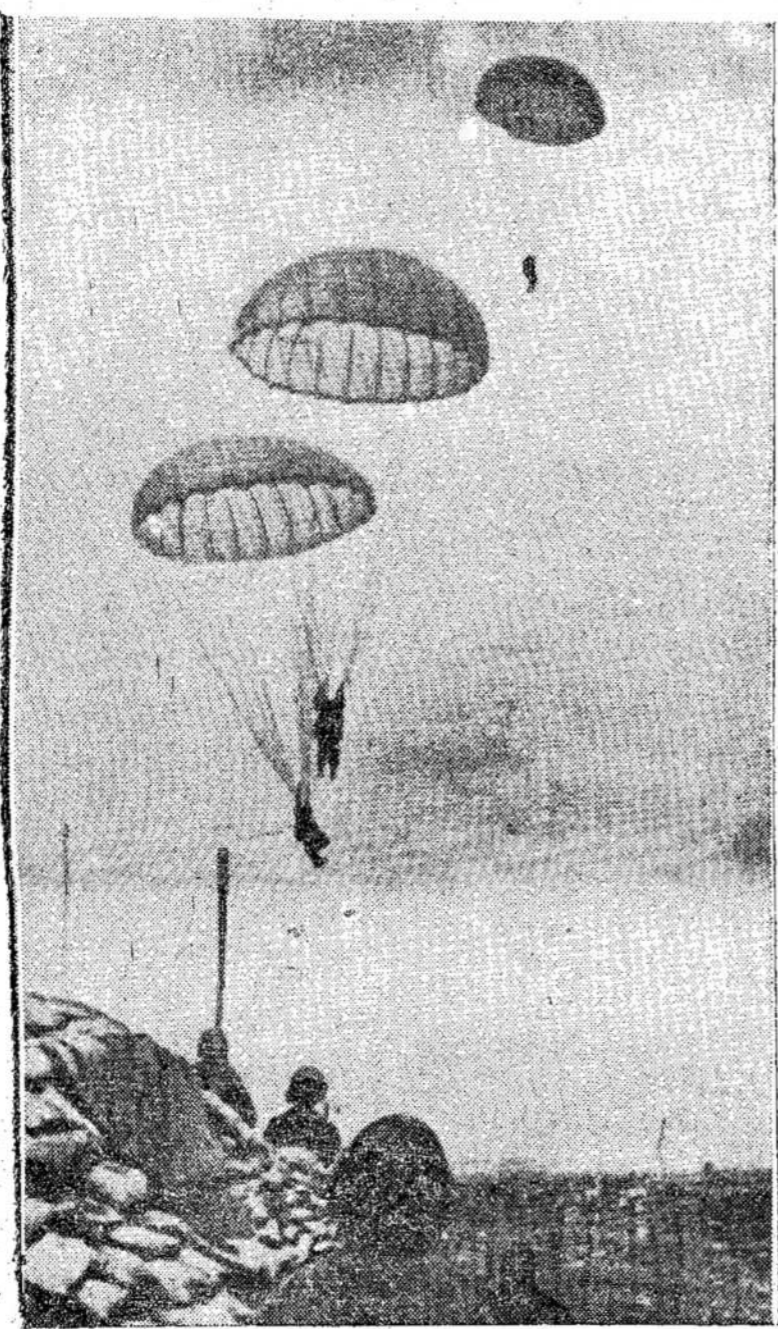
Serga

Grasė Filerienė yra sunkiai susirgusi. Ligonė randasi Royal Victoria ligoninėje.

Juozas Vekteris iš Masouché, Que., darbe sunkiai susižeidė. Ligonis randasi Notre Dame ligoninėje.

Petronėlė Strimienė taipgi susirgus. Gydosi namie.

Palaikykite Tuos Biznierius, Kurie Skelbiasi LIAUDIES BALSĖ

Francūzai Dien Bien Phu forte apsupti iš visų pusių, jie gali nuleisti sutvirtinimus tiksliai parašutais. Čia mato-

Parduodam Namus

PAROPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDA
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
 Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
 Taipgi
 Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
 Mes esame propečių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN
 Tel. YOrk 5540; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678
 Mr. Russell O. Bennett, Manager
 (Reed's Renting Service Reg'd)

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
 Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

5537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
 Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
 Darbas Garantuos — Greitas Patarnavimas
 Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
 Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
 Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474
 Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:
 A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679
 VERDUN, QUE.

Nr.
 Kerstena
 Gal ni
 negyrė,
 spauda
 Bet žiūrė
 tinka su
 Tėviškės
 dentas
 New Yo
 "Siūle
 su lenka
 įvykių pl
 Paaiškėj
 sivieniję
 kowskio
 ką su jo
 dėl Lviv
 neįsileidž
 no kitaip
 likosi iš
 ir dar k
 pės. Tu
 nas Ker
 rint jo l
 mės atst
 vaite At
 dirbo i
 profesori
 vadindar
 kitaip,
 knygoj
 on Red I
 'imperial
 viais', ka
 se nuo s
 ten šauk
 neteisyb
 kordus
 kritikas
 profesor
 dr. Jan I
 Taigi,
 "išvaduc
 be Vilni

Eksper
 geriausio
 degintoju
 ● Išm
 net iki 2
 ● 10%
 no.
 ● Gar
 tams.
 ● Alie
 kuria ko
 Mes ta
 moderniš
 mą ir šil
 Gar
 15 BART

Iš Dipukų Spaudos

Kerstenas "Sulenkėjo"

Gal niekas ir nieko taip negyrė, kaip mūsų dipukų spauda kongres. Kersteną. Bet žiūrėkit, kas dabar atsitinka su tuo kongresmanu, Tėviškės Žiburių korespondentas Almus praneša iš New Yorko:

"Siūlę ieškoti susitarimo su lenkais praėjusių savaitių įvykių plėtotės buvo apvilti. Paaikškėjo, jog Londone susivieniję lenkai gen. Sosnkowskio vadovybėje nesutinka su jokių kompromisų nei dėl Lvivo, nei dėl Vilniaus ir neišleidžia lenkų, kurie mano kitaip šiuo klausimu. Taip likosi išjungti Mikolaiczko ir dar kelios mažesnės grupės. Tuo tarpu kongresmanas Kersten, aiškiai to norint jo kolegoms lenkų kilmės atstovams, praėjusią savaitę Atstovų Rūmuose išdirbo iš paskutiniųjų tūla profesorių Samuel Sharp, pavadindamas jį komunistu ir kitaip, kaip jis driso savo knygoj 'Poland: White Eagle on Red Field' lenkus vadinti 'imperialistais ir nesavistoviais', kad jie visad priklausę nuo savo kaimynų. Kersten šaukė, jog tai didžiausia neteisybė ir 'Kongreso rekordus' įtraukė šios knygos kritikas, parašytas lenkų profesoriaus Zawadzki bei dr. Jan Karski".

Taigi, jeigu Kerstenas ir išvaduos Lietuvą, tai ji bus be Vilniaus, nes jis juk ne-

galės skriausti savo bičiulių lenkų.

Mes, tačiau, dėl to labai nesirūpiname. Faktas palieka faktą, kad Kersteno bičiuliai gali tikrai liežuviu skirtis Lvivą ir Vilnių, kurių savo akimis jie veikiausiai nebematys. Tie lenkai, kurie dabar valdo Lenkiją, pamiršo apie Vilnių. Vilnius dabar Lietuvos TSR sostinė. Ji ir bus tokia.

Visai Nesvarbu

Tie patys Tėviškės Žiburiai kitoj vietoj rašo:

"Latvija' paskelbė, kad Rygos operos solistu vadina, dabar Kanadoje su kitais Sovietų artistais gastroliuojančio Arturs Frindbergs, niekas iš senesniųjų Rygos teatro žmonių nėra girdėję. Laikraštis įdėjo jo nuotrauką ir klausia, kas jį pažįsta."

O kokia čia svarba, ar Rygos seni artistai jį girdėjo, ar ne? Jis gastroliuoja po Kanadą ir visi, kurie girdėjo jį dainuojant, neabejoja, kad jis geras dainininkas. Ir jis dainuoja latvių kalboje. Net operų arijas.

Beje, tiems seniems artistams reiktų atsiminti, kad jis jaunas. Jis pasižymėjo kaip dainininkas tikrai 1948 metais. Visai aišku, kodėl tie seni Rygos artistai negirdėjo.

Kam Ji Priklauso

Nepriklausoma Lietuva šaukia:

"Amerika nesutiks Indokininijos atiduoti komunistams".

Bet nuo kada Indo-Kinija tapo Amerikos nuosavybe? Juk Indo-Kinija, kaip mums atrodo, yra Indo-Kininijos žmonių reikalas. Ir kaip atrodo, tai jie nori, kad Indo-Kinija priklausytų ne francūzams ar amerikonomams, o jiems patiems.

Jeigu jie vadu pasirinko komunistą, tai dar nereikia, kad jau Amerika turi teisę

savintis jų šalį. Juk ir Jungtinių Tautų čarteris užtikrina jiems teisę turėti tokią vyriausybę, kokios jie nori. Jei jos dar neturi, tai dėka tam, kad francūzai ir amerikiečiai trukdo.

Kita vertus, Amerika nenorėjo atiduoti ir Kinijos.

Įvairenybės

Žmogaus Kūnas

Žmogaus kūnas susideda iš mažų celių, kurias galima įžiūrėti tikrai per mikroskopus. Viso žmogaus kūne tokių celių yra vidutiniškai apie 30 bilijonų. Tai penkiolika sykių daugiau, negu žmonių pasaulyje.

Šią masę celių laiko kaulai, kurių žmogaus kūne yra 222.

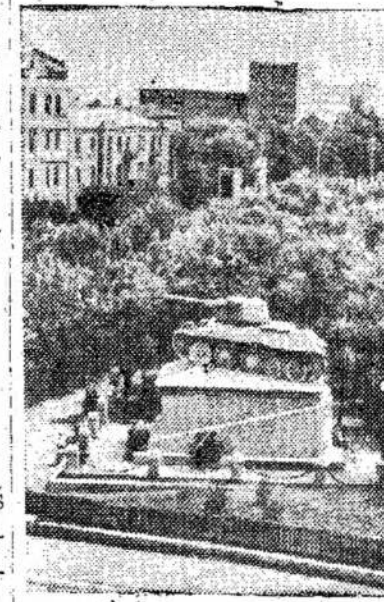
Žmogaus kūne yra vidutiniškai apie 5 kvortas kraujo. Svarbiausia kraujo dalis yra raudoni kūneliai. Jie išnešioja deguonį ir maistą visoms kūno dalims. Penkiose kvortose kraujo yra 25 bilijonai raudonų kūnelių, kruopelių. Tie kūneliai gyvena nuo 21 iki 28 dienų. Tuos raudonus kūnelius gamina kaulų smegenys. Jie dingsta blužnyje. Kas sekundą atsiranda 10 milijonų naujų kūnelių. Tiek pat miršta.

Žmogaus širdis muša vidutiniškai apie 70 kartų per minutę. Per valandą susidaro 4,200 mušimų. Per dieną — 100,800 mušimų. Su kiekvienu mušimu širdis paima ir išleidžia 100 gramų kraujo. Per valandą ji perleidžia 420 kilogramų. Per dieną — 10 tonų. Jei žmogus miršta išgyvenęs 70 metų, per jo širdį būna perėję kraujo 250,000 tonų.

Žmogaus plaučiai susideda iš mažų kūbelių. Vidutiniškai plaučiai turi 300,000,000 tokių kūbelių (cubicles).

PARODĖ NAUJĄ DŽETINĮ BOMBERĮ

MASKVA. — Per gegužinę demonstraciją Tarybų Są-

Paminklas tarybiniam kariams Štalino mieste, žuvusiems ginant jį.

junga parodė naują keturių djetinių motorų bomberį, kuris labai nustebino diplomatinis stebėtojus.

Bomberį lydėjo didelis būrys taipgi naujų djetinių kovinių orlaivių.

Stebėtojai mano, kad tas bomberis gali toli skristi ir nešti atomines bombas.

AUSTRALAI SUDEGINO 7 TONAS DOKUMENTŲ

LONDONAS. — Australijos ambasada Maskvoje sudeginus 7 tonas dokumentų besirengdama išvykti namo. Kas per dokumentai buvo, nesakoma.

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)

VI. Karalius pasižada garantuoti laisvą religijų išpažinimą.

VII. Karalius be Tautos Atstovybės sutikimo negali tapti kitos šalies valdovas.

VIII. Karalius ir visa jo šeima gyvena Lietuvoj; jis be Tautos Atstovybės sutikimo (pritarimo) negali daugiau kaip du mėnesiu praleis-

ti užsieniuose.

IX. Lietuvių kalba yra ne tik valstybinė, bet ir dvaro kalba.

X. Karalius renka visus savo dvaro valdininkus lietuvius, kurie moka ir naudojami lietuvių kalba. Pirmuosius penkeris savo valdymo metus Karalius galės kviesiti savo dvaro valdininkus ir iš užsienio, tačiau ta sąlyga, kad svetimsalių skaičius nepašauktų trečdaliao visų dvaro valdininkų.

XI. Karaliaus vaikai turi lankyti lietuvišką mokyklą ir turi būti auklėjami Lietuvoj. Baigę mokslus Lietuvoj, jie gali tęsti savo mokslus užsieny.

XII. Tautos Atstovybė kiekvienam Karaliui, kai jis užima sostą, nustato išimtinę.

Vilnius, 1918 m. birž. 4 d. A. Smetona, Tarybos Pirmininkas.

J. Staugaitis, Tarybos Vicepirmininkas.

Dr. J. Šaulys, Tarybos Vicepirmininkas.

J. Šernas, Tarybos Generalinis sekretorius.

Grafas Urachas apsidžiaugė pakvietimu ir mušė Tarybai tokį atsakymą:

"Aš priimu aukščiau pažymėtą Lietuvos sosto pasiūlymą sau ir savo pyriškos lyties įpėdiniais ir aš skelbiu priimanč aukščiau pažymėtas sąlygas visose jų dalyse.

Wilhelm Rezog von Urach Graf von Wuerttemberg.

Freiberg, i. Br., 1918 liep. 1 d."

Ir viskas būtų buvę gerai ir Lietuva būtų tapusi monarchija su vokišku karaliumi, jeigu Smetonos ir jo kolegų troškimai būtų išsipildę.

Viską sumaišė ir pavertė niekais didžioji revoliucija ir nuvertimas Kaizerio sosto. — Laisvė.

Ekspertiškai įdedam visokius geriausios išdirbystės aliejaus degintojus.

- Išmokėjimas pratęsimas net iki 24 mėnesių.
- 10% pigiau mokant iš kano.
- Garantija vieniems metams.
- Aliejaus sutartis su bila kuria kompanija.

Mes taipgi įrengiame ultramodernišką šilto vandens sistemą ir šilto oro pečius.

Garney & Co.

15 BARTON AVE., TORONTO
Tel. ME. 2554

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

Elora Flower Shop

396 College St. RA. 5459
RA. 4228

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telf.: OR. 4175

Yorke Brothers Funeral Chapel

Erdvi Kopyčia ir Jaukūs Kambariai

2357 Bloor St. W. LYndhurst 5241
TORONTO

I. ERENBURGAS

AUDRA

(Taša)

Bibi pradūmė pro kavinę. Bibi stovėjo sankryžoje, skaitė laikraštį (Žozefas ir Gramonas užtruko). Nuvažiaus du kilometrus, Bibi pasuko atgal, apvažiavo aplinkui ir po dešimt minučių vėl šmėkstelėjo ties "Rojal". Polis pakėlė laikraštį. Bibi trenkė granatą ir nurūko toliau: atrodė, kad jis gulė ant vairo. Jis girdėjo sprogimus, šūvius. Jis nieko nebegalvojo, už jį galvojo kojos. Jisai atsivogė balnininko dirbtuvėje, ten jis turėjo išbūti ligi ryto. Jis negalėjo užsimerkti: kaip Gramonas ir Žozefas? Kas šaudė? Ar visai paspruko? Balnininkas gulėjo namie ligotas, nežinojo apie įvyki. O Luiza turėjo atvykti tik rytą. Išvydęs ją, jis sušuko:

— Ar paspruko?

Ji palingavo galvą:

— Geras konspiratorius! Visi pabėgo. Tikta Polis sužeistas, bet jis suspėjo atiduoti rezolverį Žakui... Aštuoni bošai nudobti kavinėje, trys sužeisti. Šarlotė nušovė du vokiečius ir policininką. Polis ar nukovė ar sužeidė bošą, kai jie emė vytis Gramoną.

— Kur Polis?

— Ligoninėje. Ginklo jisai neturėjo, dokumentai geri. Ten nugabeno dar dvejetą — praeiviai... Kler buvo ligoninėje, pasisakė esanti sužadėtinė. Vyriausiasis gydytojas buvo labai meilus, jisai neįtaria, ar pritaria... Jie pareiškė, kad jis sužeistas atsitiktinai, išėjęs iš krautuvės... Žaizda rimta, bet gydytojas pasakė, kad viltis esanti.

Polį operavo rytą. Apie vidudienį jisai atsipeikėjo. Jis šovė vokiečių, kuris norėjo užsukti mašiną, tatau jis tvirtai atsimenta... Paskui jis neaiškiai atsimenta — pribėgo Žakas, paėmė revolverį... Polis susijaudino: ar paspruko kiti?... Atėjo Kler, tauškėjo niekus, kad labai jį mylinti, kad netrukus būsiančios vestuvės, ir prisilenkusi pašnibždėjo: "Visi paspruko. Keturiolika bošų ir policininkas. Gydytojas labai padorus, jisai neišduos..."

Paspruko!... Polis iš karto pajuto, kad jam lengviau. Pradėjo labai sopėti žaizdą (pirma jis šito sopulio neįjautė). Gailestingoji sesuo pataisė apklotą ir tyliai tarė: "Greta jūsų vokiečiai. Jis irgi sužeistas vakar..." Polis nematė vokiečio veido. Iš gretimos lovos sklido tolydžio besikartoją dejavimai. Polis užmiršo vokiečių. Prieš jį šmėkščiojo Žanet, jai prieš krūtinės buvo puokštelė išblyškusių Parmos žibuoklių,

ir ji dainavo sentimentalią dainelę:

Aš geidžiu tarp audrų čia Žydrumo bent trupučio, Bent truputėlio meilės... Paskui mama skambino rojaliu Bachą. Miškas ošė medžių viršūnėmis. Tai — maki. O vasarą pergalė. Tėvas vadovauja makizarams. Keista — lova plaukia upė kaip valtis, supasi... Daug vandens lelijų... Ir Ofelija. Žanet, nepasitrauk!...

Prašvito. Jis išsigando išvydęs lovas, ligonius. Paskui atsiminė: jis ligoninėje. Sesuo davė termometrą. Doktoras kalbėjo: "Tiktai nesijaudinti..." Jis staiga suprato, jog išliks gyvas. Žaizdą skaudėjo, bet galva buvo žvali. Jis net pasigailėjo valandėlei tos pusiau užsimiršimo būklės, kurioje jis išbuvo dvi naktis ir dieną, — jis nebegalėjo besvajoti, galvojo — ar ilgai teks gulėti, ar Gramonas pajėgs atlikti darbą...

Pasukęs galvą, jis išvydo vokiečių. Jėdvių akys susidūrė. Vokiečio akys buvo žydros ir švelnios. Vokietis sušuko, matyt, prasidėjo skausmai. Prie jo pribėgo sesuo. Polis užsnūdo. Jis girdėjo per miegą, kaip prie vokiečio priėjo lankytojai — dvejetas. Juodu greitai išėjo. Polis prasimerkė, laukė Kler, ji žadėjo būtinai ateiti.

Į palatą įsiveržė vokiečiai, jie sučiupo Polį, nusitempė žemyn. Sesuo rėkė: — Viešpatie, ką jūs darote? — Haincas pažino šitą vyrką... Vyriausiasis gydytojas pamėgino numaldyti vokiečių: — Pastatykite sargybą... Mes jį pirma išgydysime... Vokietis jį nustūmė ir tarė juokdamasis: — Gydysime dabar mes. O jūs gydykite Haincą.

Polis vėl įgrimzdo į pusiau užmirsties būklę; jis neaiškiai jautė — jį tempia, kažin kur guldo, išneša. Jam nutekėjo daug kraujo. Rodos, jį bandė tardyti, bet žodžiai jo nepasiekdavo. Jis buvo ramus, ir tikta eilėraščių eilutės tesiplakė galvoje, lyg mašalai vasaros naktį aplink žiburį:

Ir rožės pakelių visų Mirties šėlimą griaute griovė... Buvo daug rožių ant tvorų, pavėsiniše, rožės įsispindavo į metus, į Žanet plaukus, į skverbėdavo į butą, stovėjo ant mamos rojalo, jų lapai nubyrėdavo, ir jos vėl žydėdavo — rožių kelias, citriniškas, arbatinės, blyškiai rausvos, skaidriai raudonos, tamsios kaip sukepus kraujas. Jis mirė tarp rožių, neatgau-

damas sąmonės, prisipiaudytuose plytų asloje.

Žanet kalbėjo Gramonui: "Aš iš proto išėisiu! Jis manim netikėjo, manė, kad aš mėgstu tiktai pramogas, o aš negaliu be jo gyventi. Aš noriu atkeršyti, duokit man revolverį..." Gramonas atsakė: "Gerai. Palaukite..." Po trijų savičių Žanet šoko su jaunu Brazilijos inžinierium ir kalbėjo jam: "Aš taip noriu gyventi, įkryrėjo karas. Aš viską atiduočiau už vieną vakarą Rio-de-Zaneiro..."

Gramonas parašė atsišaukimą, kurį vyrukai išmėtė po miestą:

"Keturiolika bošų ir policininkas nubauti mirties bausme. Karas įsiliepsnoja. Nuo šiol nė vienas bošas ramiai nebevaikščios prancūzų žeme. Mes prisiekiamė garbė miesto, kurio vardu pasivadino mūsų grupė. Mes prisiekiamė atminimu garbingo draugo Polio, žuvusio puolant "Rojal". Mirtis bošams! Tegyvuoja laisvė!"

—o—

Mari švitėjo — profesorius Diama buvo neatpažįstamas, jis gardžiai išsrėbė dvi lėkštes svogūnų sriubos, taręs "nepaprastai gardu", paškui apsilvilko apsiaustu ir išėjo pasivaikščioti. Seniau, kad ir kažin kaip Mari įkalbinėdavo jį pakvėpuoti tyru oru, jis atsisakinėdavo: "Jokio tyro oro nebėra — viskas jais pasmiršo..." O šiandien pats pasakė Mari:

— Einu pasižiūrėsiu, kas dedasi mieste. Dabar net malonu j juos pasižiūrėti. Tegusau vaikščioja... Netrukus juos visus užkas.

Nors Diama mažą mažiausia dešimt kartų buvo aiškines Mari, kas įvyko ties Stalingradu, bet jojo būklės pereinama jinau priskyrė savo maldoms. Ji labai sielvartavo, jog profesorius nebeįsina pasivaikščioti, beveik nebevalgo, visą laiką rūko, o daktaras Morilo sakė: "Jo širdis nekas..." Kas sekmdienis Mari meldavosi, kad dievo motina išgelbėtų profesorių. Žinoma, Mari šito nepasakojo Diama — jį žinojo, kad jis jį išjuoks. Nieko juokingo čia nėra, nors jis ir mokytas, o šito neišmano...

Diama patiko viskas: ir garsi giedra diena, ir vaikučiai, šokinėjusieji ant grindinio, ir senis, išvedęs pasivaikščioti nuplikusį šunytį. Praeidamas pro bažnyčią, kur sekmdieniais už jį meldavosi Mari, jis išvydo daug žmonių — vokiečių karininkų, policininkų, kažkokių juodai apsirengusių ponų, "pilkųjų pelių", prancūzių. Tur būt, laidoja įžymų vokiečių... Negalima nepripažinti, kad velionies būta sumanaus: jisai nebelaukė istorinio atpildo... Pašventory buvo prisigrūdę žiopių. Diama paklausė:

— Ką čia laidoja?

Kažin kas atsakė: — Gedulingos pamaldos už Stalingrado gynėjus europiečius.

Diama nebeskaitė laikraščių, apie įvykius težinojo iš Londono ir Maskvos radijo pranešimų; todėl žodžiai "gynėjai europiečiai" jam pasirodė esą be galo juokingi. Jis vos tesusilaikė neprasijuokęs.

— Sakysim, ne už europiečius, o už vokiečius, — tarė jis geraširdiškai. — Aš, pavyzdžiui, irgi iki tam tikro laipsnio esu europietis, generalas Rokosovskis irgi nėra azijatas ir ne amerikietis...

Jis nuėjo toliau, linksmi papsėjo pypke. Norėčiau dabar aš pasižiūrėti j tą, atsiprašant, kolegą! Sakiau aš jam, kad šitai blogai pasibaigs... Jie dar prašys, kad mes užtartumėm: "Mokslas... civilizacija... humanizmas..." Kaip žmogus laivinas, apie tai daugelį sykių yra rašyta, įdomu aprašyti kas kita — kaip jisai žaibo greಿತumu kvailėja...

Tai buvo pirmutinis Diama išėjimas pasivaikščioti po dviejų ligos bei melancholijos mėnesių. Jisai nutarė aplankyti Leo. Durininkė sustabdė:

— Jie išvyko... Pono Alperio buvo atėję. Užvakar vėl teiravosi, ar aš nežinanti, kur jisai...

— Velnias žino, kas! — sušuko Diama. — Gedulingas pamaldas už save laiko, o dar nori pražudyti padorų žmogų. Velūkai!

Durininkė sudrebėjo: — Dėl dievo meilės, tyliau!... Čia gyvena ir tokių, jog geriau būtų, kad jie negyventų...

Nesenai buvusio širdies romumo nebeliko nė pėdsako. Diama buvo įtūžęs; jei įmanytų, jis sugriebtų pirmutinį sutiktąjį vokiečių ir nelaukdamas, kaip istorija išspręs, trenktų jį į Seną.

Nuo krantinės jisai pasuko į siaurą seną gatvę ir staiga išvydo ant sienos "Stalingradas" — kažin kieno parašyta kreida. Diama nusijuokė: visi mato, kad jiems galas... Leo laiku išsidangino — šitie ponai pyksters duris... Seniai bebuvu atėjusi Ana, ar nebus atsitikę ko nors?.. Kad bent greičiau išsilaipintų! Labai gerai, kad jie paėmė Tripolį, bet apie Paryžių irgi verta pagalvoti... Po Stalingrado vokiečiai nebebepakils, tai buvo generalinė repeticija... Gražus namas, tokiam trys šimtai metų, ne mažiaus. Čionai skeptikas su peruku skaitė paskutinę knygą naujieną — "Kandidą". Jakobiniečiai prisiekdinėjo: "Laisvė ar mirtis". Ir šitoki miestą naciai norėjo paversti kafe-santanu savo kariuonai!... Diama vėl pamatė ant tvoros "Stalingradas". Kažin kieno išrašyta visi namų fasadai, visos

tvoros. Mene, takel, fares — pasverta, apskaičiuota, padalyta...

Profesorius sugrįžo namo linksmas, viską papasakojo Mari. Ji nežinojo, ar galima pajuokti bažnytines pamaldas, bet Diama taip užkrečiama juokėsi, jog ir jinau nusišypojo.

O Diama atsisėdo fotelyje, susisupo antklode (anglių nebuvo) ir nutarė perskaityti "Pingvinų salą". Skaitydamas jis balsu juokėsi, ir Mari, kuri gretimajame kambaryje mezgė, kiekvieną sykį krūptelėdavo. Profesorius sveiksta, pagalvojo jį ir laiminga užmigo.

Skambėjo durų skambutis. Diama nustebęs pasižiūrėjo į laikrodį: pūsė dvyliktos... Jis atidarė duris. Įėjo du vokiečiai — leitenantas ir feldfelibelis, tarp jų zujo šmugždus policininkas molinos spalvos, ne pagal sezoną lengvu apsiaustėliu. Policininkas paklausė:

— Ar čia gyvena ponas Diama? — Aš pats... Prasiidėjo krata. Mari verkė. Diama ramiai rūkė pypkė, tartum vykstą dalyką visai nebūtų jo liėtė. Leitenantas stebėjo; darbavosi feldfelibelis su policininku. Ties knygų lentynomis juodu sumišo — neperžiūrėsi nė per savaitę...

— Jūs turite per daug spausdinto šlamšto, — susierzinęs tarė policininkas. Diama gūžtelėjo pečiais: — Tokia profesija. Kad ir kažin kaip jums keista, bet aš ne seklys, o profesorius. Feldfelibelis nustebęs pasižiūrėjo į Diama ir emė jį vadinti "ponas profesorius". Tatau įpykino leitenantą, jisai tarė:

— Šitokie profesoriai pas mus valo išeinamąsias. Diama nusižiovavo ir emė žiūrėti, kaip trumpas drūtas feldfelibelis, užsirioginęs ant kėdutes, blaško knygas nuo viršutinių lentynų. Dulkes kuteno nosį.

Profesorius kažin kuo erzino leitenantą. Senas juokdarys!... Leitenantas įsivaizdavo karikatūrinį prancūzą kaip tik tokį — nevalyvas, apsisarstęs pelėnais, viską pajuokia, įsivaizduoja esąs mokslininkas ir išdrįsta višai pasisakyti prieš šalį, kuri yra davusi pasauliui Leibnicą, Kantą.

Tempdamas nuo lentynos žemyn milžiniškus senos enciklopedijos tomus, feldfelibelis neteko pusiausvyros, nuvirtu. Diama nusijuokė.

— Netrukus jūs pravirksite, — tarė leitenantas. — Jūs turėsite užtenkamai laiko pagalvoti apie savo menkybę ir apie Vokietijos galybę.

— Aš apie tai esu pakankamai galvojęs, — atsakė Diama. Ir netikėtai sau pačiam paklausė: — Pasakykite, ar jūs buvute gedulingose

pamaldose — Nesu — Šianc

gedulingas dinamuoosi štai aš ir

Leitena: — Vebe užbaigs I

Mari jš (vokiečių

— Ką j rūius serga ma sykį i

Jo silpna klausiti da

Diama — Part skalbinių, neprirėiks

Ir nesiel mane būt pats būči dabar aš

— Kur serga! — Diama — Visl

tai jūs ne Kai Dii ko policin dē užbaig paklausė:

— Ar Jisai ne

— Ne, — Ir j

jūsų man Tulūzoje, — Prik aš tave p

Mari li atsiminė, jai pasak da: ten u

jog sunk riau saka kiek, jis : miršo, š daug. Ir g

juos visu šita karin driso rėk Mari emė

ji šitai r prato, jo dēlto ka

padaryk, tū! Vieš šitą nena tū! Vieš

Ch Dirba Darba 899 P

pamaldose už save?..
 — Nesuprantu.
 — Šiandien jūsiškiai laikė gedulingas pamaldas už vadinamuosius "europiečius", štai aš ir klausiu...
 Leitenantas šūktelėjo:
 — Veberi, išvesk jį! Krata užbaigs Rišaras...
 — Mari įsikibo į policininką vokiečių jį bijojo):
 — Ką jūs darote? Profesorius serga, jis šiandien pirmą sykį išėjo pasivaikščioti. Jo silpna širdis, galite pasiklausti daktarą Morilo...
 Diuma nusišypsojo.
 — Paruoškite man truputį skalbinių, Mari. Gal būt, ir neprireiks, tai dėl viso ko. Ir nesielvartaukite. Jeigu mane būtų paėmę rudenį, aš pats būčiau sielvartavęs. O dabar aš esu visai ramus...
 — Kur jūs jį vedate? Jisai serga! — šūkavo Mari.
 Diuma ją apsikabino:
 — Viskas bus gerai. Tik štai jūs nesielokite...
 Kai Diuma išvedė, bute liko policininkas — jam pavėdė užbaigti krata. Mari jį paklausė:
 — Ar jūs — marselijetis?
 Jisai nenoromis atsakė,
 — Ne, tulūzietis.
 — Ir jums ne gėda? Kur jūsų mama jus pagimdė — Tulūzoje, ar Berlyne?
 — Priklaš liežuvi. Antraip aš tave pasodinsiu į belangę.
 Mari liejo ašaras. Staiga ji atsiminė, kaip profesorius jai pasakojo apie Stalingradą: ten užpumpino tiek bošų, jog sunku suskaičiuoti, tikriaus sakant, profesorius žino kiek, jis yra sakęs, bet ji užmiršo, šiaip ar taip, labai daug. Ir gerai padarė. Reikia juos visus ištaškyti. Ypačiai šitą karininkutį. Kaip jisai išdriso rekti ant profesoriaus? Mari ėmė melstis. Niekuomet ji šitaip nebuvo meldusis, suprato, jog nuodėmė, ir vis dėlto kartojo: "Viešpatie, padaryk, kad jie visi išgaišėtų! Viešpatie, padaryk, kad šitą nenaudėlių rytoj užmuštų! Viešpatie, padaryk, kad

Paryžiuje būtų kaip Stalingrade!"
 Diuma galvojo, kad ji tardys, pasirengė atsakinėti. Gal būt, pranešė, kad jis yra priešingas žydų persekiojimui — bus išgirdę ant laiptų Leo namuose ar bus pranešęs Nivelis? Jis pasakys: "Nesiginu. Aš antropologas, o jūsų teorijos — kliedėjimas. Man dabar gaila, kad aš ne žydas — jūs geltonąją žvaigždę padarėte tikroju kankinių ordinu". O gal bus pranešė, ką jis šiandien plepėjo pašventoryje. Tokiu atveju jis atsakys: "Henrikas Kėtvirtasis sakė, kad Paryžius yra vertas trumpų pamaldų, matyt, Hitleris mano, kad Stalingradas buvo vertas gedulingų pamaldų."
 Miegūstas feldfelis paklausė: vardas, amžius, gimimo vieta, profesija? Garbinuota mergina stuksėjo mašinėle, šūktelėjo: "Pavardė — paraidžiui"... Diuma atėmė plunksnakotį, laikrodį, vaistus nuo galvos skaudėjimo; pypkę jam paliko, bet tabaką vokiečiai pasiglemžė. Paskui ji nusiuntė į Fren kalėjimą. Kamera buvo tamsi, Diuma ją apžiūrėjo. Vargais negalais jisai teperskaitė smeigtuku ar nagu įbrėžtus užrašus: "Mirštu už Prancūziją. Žanas Mutje. 1942 metų lapkričio 19 d."; "Saugokitės šartje — išdavikas", "Praneškite poniai Dorjak Blua mieste, kad jos sūnus elgėsi kaip reikiant ir prieš mirdamas ją apkabina." Diuma pajuto, kad jis ne vienas, su juo žuvusieji. Šartje? Bala jo nematė!.. O štai Mutje ar Darjakas — tikri žmonės. Jeigu yra šitokių, nebaisu mirti...
 Kitą rytą Diuma įsiklausė į neaiškų dundėsį. Tolydžio jis pradėjo suprasti žodžius. Kaliniai kalbėjosi vieni su kitais pro langelius. Tai buvo uždrausta, bet žmonės, kurie laukia mirties, nepaisė bausmių. Diuma atsidėjęs klausėsi. Mažulis kalbėjosi

su Rene, Pjeras su Dagiliuku, Seržas šūksčiojo Kubiliui, o tasai neatsakinėjo... Kokios keistos jų pavardės... Jie pasakojo apie tardymus — Mažulį vėl kankino; minėjo praeitį: "Dagilėli, ar atsimeni, kaip mes buvome paklydę miške"; pranešinėjo svarbias naujienas — Viktorą sušaudė, reikia saugotis Diidi... Diuma suprato, jog visi šitie žmonės yra susiję bendru darbu. Jis pasijuto esąs pašalietis, ėmė liūdėti. Paskui jisai išgirdo:
 — Ei, naujoke!.. Kuo tu pasivadina per tardymą?
 — Profesorius Diuma.
 — Kur tave paėmė?
 — Namie. Aš sėdėjau ir skaičiau, atsibeldė du bošai, policininkas, iššvaistė visas knygas.
 Vietoj atsakymo tylą. Diuma išsėdė: jeigu aš ne iš jų organizacijos, vadinas, su manim ir kalbėti negalima? Jie turi suprasti, kad aš ne niekšas, jei aš čia...
 — Profesoriau! Kokios naujienos laisvėje?
 Diuma atgijo, smulkiai papasakojo apie Stalingradą. Vokiečiai laikė gedulingas pamaldas. Jis sugriaudėjo:
 — Jie vadina save "europiečiais", tie kretiniai!..
 — Tyliau, nereikia rekti...
 O tai iš tikrųjų juokinga — gedulingos pamaldos...
 Tolumoje gaudė: "Stalingradas" — kaimynas pasakojo kaimynui profesoriaus pasakojimą.
 Paskui visi nutilo. Į Diuma kamerą įėjo vokiečiai, šūktelėjo "atsistoti" ir smogė profesorius per veidą. Vokiečiai išėjus, Diuma prisidengė akis ranka, pagalvojo: štai ir atėjo bandymų dienos... Jisai senas, kūnas gali neatlaikyti. Užtat jis turi pranašumą: gerai ištyręs save, žino, kad neatsiklaups, neprašys pasigailimas. Naciai jam didžiuliai vabzdžiai. Toks tegali numarinti, pažeminti toks negali...
 — Profesoriau!..
 Jis priėjo prie lango, įtempė klausą.
 — Profesoriau, Žoržas praneša, jisai — studentas, yra klausęs jūsų paskaitų. Jis praneša, kad jį nuteisė sušaudyti. Perduoda sveikinimą... Palaukite, jis kalba toliau... Jis praneša, jog didžiūojasi tuo, kad jūs esate čia...
 Gerai, kad dabar nėra praeitį vokiečio, pagalvojo Diuma, jis nuspręstų, kad tai jisai mane privertė ašaroti... Aš, tur būt, niekuomet nesužinosiu, kas yra šitas Žoržas. Sėdėjo auditorijoje tarp kitų... Jį nuteisė sušaudyti, o jisai perduoda sveikinimą, nori mane padraštinti... Čia baigiasi budelių galimybės: jie nepajėgia nutiesti nei žemintis, nei negarbingai pasielgti...
 Vis dėlto gera tauta!.. Sakoma, kad Prancūzija pra-

smirdusi. Čia esama tiesos. Mažiau vienybės, mažiau jėgos, daugelis aptuko. "Mes, Filipas Petenas..." Nivelis rašo apie Persefoną... Šartje ar Didi išdavikai... Bet kiek tokių?... Prancūzai turi vieną gerą savybę — žmoniškumą. Taip, taip, mes esame žmoniški ir didvyriškume, ir silpnume, ir valgydami, ir su moterimis, ir bariakadose. Man teko dirbti su angliais, su norvegais, su Homesu. Jie, gal būt, yra skaisnesni, stipresni, tauresni. O žmoniškesni, tur būt, mes. Kad ir kažin ką fašistai berasėty, esama žmogaus, vertingumo. Kaip tik todėl Žoržas ramiai laukia mirties. Na, ir aš čia atsidūriau dėl to. Galėjo būti vietoj manęs Mari... Tas, kuris parašė sienoje "Stalingradas", galvojo ne apie kerštą, ne apie revanšą, ne apie garbę, ne apie tas konferencijas, kur po karo derėsis ir blefuos, jis galvojo apie vertingumą, apie tai, jog žmogaus negalima sutraiškyti geležim. Kūną galima sutraiškyti, o esmės ne.
 Ir Diuma šypsojosi tokia laiminga šypsena.
 — Kai majoras Šeferis prieš mėnesį pasakė Širke "jūs perdedate Stalingrado mūsų reikšmę", Širke atsakė: "Aš nemėgstu žaisti slapukų. Trisdešimt antrais metais katalikai ir socialdemokratų itikinėjo, kad nederą perdėti nacių pergalės reikšmės. Trisdešimt aštuntaisiais Paryžiaus laikraščiai rašė, jog Sudetų sritis esanti niekai palyginti su susijungusiųjų Prancūzijos ir Didžiosios Britanijos galybe. Reikia žiūrėti tiesiai į akis. Aš tikiu fiurerio genijum. Ateina patikrinimo mėnesiai, iki šiol mes užkariaudavom, dabar mes turime kariauti..."
 Vasario mėnesio pranešimas pritrėkė daugelį, bet ne Širke — jis buvo jam pasirengęs. Jis buvo tos nuomo-

nės, kad daugelis reichsvero vadų, turėdami ir žinių, ir patyrimo, neturi to, ką jisai vadino "karo nervu". Kai kurių generolų akyse fiureris — išsišokėlis, atsitiktinė figūra; jie gyvena praecitimi, garbina statusus, eina į karo žygį su akademinių formulių kroviniu. Tokie žmonės mano, jog dabar, kaip devynioliktajam amžiuje, vykstanti dviejų armijų dvikova, jog būsią nugalėtojai ir nugalėtieji, taikus derybos, kompromisas. Gyvi niekai! Vokiečių tauta viską pastatė ant kortos — ji ar viešpataus, ar pateks vergijon. Mes išauklėjome jaunimą, dinamišką, drąsų, laisvą nuo prietarų, šitas jaunimas ir dabar po Stalingrado katastrofą, gebės nugalėti. Reikia tik išguiti iš armijos senus intrigantus, minkštakūnius ir dviveidžius!
 Nelengva buvo Širke dirbti Prancūzijoje; jisai suprato, jog reikia manevruoti, melnosi velionui Ėrti, melikavo Nivelui, nešykštėjo komplimentų ir šypsenų. Pasakojo, kad ant jo rašomojo stalo stovinti bronzinė Žanos d'Ark statulėlė. Sielos gelmėse jis neapkentė prancūzų. Jie virpančių balsu kalba "brangus ponė Širke", o patys svajoja — kaip čia pakorus šitą bošą ant žibinto! Jo neapgavo iliuzinė ramybė. Prancūzija žvairuoja — viena akis žiūri į vakarus, antroji spokso į rytus. Jie galėtų perkasti vieni antriems gerkles, juos viena tejungia — neapykanta Vokietijai. Kai Šeferis pasipiktinęs papasakojo, kad "prancūzukai pasileido" — ant namų, kur jisai gyvena, parašė "Stalingradas", Širke nusišypsojo. "Tikiuos, tai nesukliudė jums miegoti?" Toks Šeferis tikriausiai dreba. Manęs nenustebintų, jeigu sunkią valandą jis pamėgintų apsidrausti...
 (Bus daugiau)

ATLANTIC CITY BEDDING
 & UPHOLSTERING COMPANY
 Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
 Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
 Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas
899 Bloor St. W. Lombard 1438
 prie Ossington Toronto
 Sav. John Kamichaitis

TAYLOR'S REGENT
 SERVICE STATION
 College and Lansdowne Kampus
Telefonas: ME. 9028
 (Dabrovolskių Žentas)

— Profesoriau, Žoržas praneša, jisai — studentas, yra klausęs jūsų paskaitų. Jis praneša, kad jį nuteisė sušaudyti. Perduoda sveikinimą... Palaukite, jis kalba toliau... Jis praneša, jog didžiūojasi tuo, kad jūs esate čia...
 Gerai, kad dabar nėra praeitį vokiečio, pagalvojo Diuma, jis nuspręstų, kad tai jisai mane privertė ašaroti... Aš, tur būt, niekuomet nesužinosiu, kas yra šitas Žoržas. Sėdėjo auditorijoje tarp kitų... Jį nuteisė sušaudyti, o jisai perduoda sveikinimą, nori mane padraštinti... Čia baigiasi budelių galimybės: jie nepajėgia nutiesti nei žemintis, nei negarbingai pasielgti...
 Vis dėlto gera tauta!.. Sakoma, kad Prancūzija pra-

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Zakietus, Skraistes ir Kalnierių

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
 506 Queen St. West
 Telefonas: EMpire 3-8884
 ir
 750 Yonge St.
 Telefonas WALnut 1-8971

Gražiai Užbaigė Žieminį Sezoną

TORONTO. — Pereitą savaitę trečiadienio vakare Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos šalėj buvo Bangos choro ir menininkų vakaras, kuriuomi oficialiai buvo užbaigtas žieminis sezonas. Dalyvavo gražus skaičius choristų ir meno mėgėjų.

Draugui F. Laurusevičiui,

Bangos choro pirmininkui, vadovaujant, buvo pakviesta visa eilė draugų ir draugių pareikšti mintis. Visi džiaugėsi, kad meninis darbas buvo tęsiamas kiekvienais metais, kad daug gražaus kultūrinio darb oatlikta, ir visi reiškė mintį, kad ateinantį sezoną reikia dar tvirčiau veikti.

Reikia tikėtis, kad ateinantį sezoną jis bus atnaujintas su dar didesne energija.

Draugės surengė vaišes, o ant galo buvo dar ir šokiai. Vienu žodžiu, užbaigtuvės buvo labai gražios ir linksmos.

Report.

Graži Komedija

TORONTO. — Šio miesto laikraščių pranešimai sako, kad valdžios autoritetai per teismą nori paimti iš Ritos Heyworth dvi mergaites būktai dėl to, kad jos apleistos, neturi tinkamos priežiūros, davė man skanaus juoko.

Tik įsivaizduokit, mergaitės "apleistos", nors jos abi yra auklės priežiūroje. Kita, jų tėvai yra milijonieriai. Tiesa, Rita yra atsiskyrusi nuo jų tėvų, tačiau jie juk neišsivadėję savo mergaičių, veikiausiai duoda jų išlaikymui.

Žinoma, jeigu jau visi vaikučiai būtų geresnėj priežiūroje, tai būtų kitas dalykas. Bet kam nežinoma, kad šimtai tūkstančių Amerikos vaikų, ypač pietinėse Valstijose, gyvena didžiausiame skurde. Ir niekas nei neužsimena, kad jie apleisti.

Tenai matyti yra koks

Reikalinga

Virėja dėl šeimos iš dviejų asmenų, gyvenančių ant pirmo aukšto duplexe. Aukštas atlyginimas, privatus kambarys ir toiletas.

Kreiptis: L. Rotenberg, 17 Coulson Ave., Forest Hill Village, Toronto.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paėina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 155 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. EM. 6-9591
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

nors politinis priekabis. Ypač kuomet jų tėvai taipgi ginčija, kad jos apleistos. Jie turėtų žinoti.

Kiek anksčiau buvo pasimojimas atimti iš globėjų Rosenbergų vaikus. Tų vaikų auginimui buvo suaukota žmonių rodos \$50,000. Nežiūrint to, autoritetai norėjo paimti juos.

O mūsų imigracijos autoritetai nori išdeportuoti šei-

mą į dvi šalis, Austriją ir Ameriką, paliekant vieną vaiką Kanadoje.

Taip tai vertinamos šeimos. O visgi dažnai matome kritikuojant socialistinius kraštus, kuomet kokio nors diplomato žmonai neleidžiama greitai išvykti paskui vyrą. Diplomataų šeimos mat visai kas kita.

Torontietis

Dėmesio! Dėmesio!

TORONTIEČIŲ RUOŠIAMAS

LIAUDIES BALSŲ METINIS

PIKNIKAS

įvyks

Sekmadienį, Birželio (June) 27 d.

LENKŲ PIKNIKŲ VIETOJE

Prie Scarlet Kelio

Visus Pietinės Ontarijos lietuvius prašome ruoštis ir dalyvauti šiame piknike.

LLD 162 Kuopos Išrinktas

Pikniko Komitetas

Mossey & Snider

REAL ESTATE BROKERS

Jei norite pirkti, parduoti ar išmainyti namus prašom kreiptis asmeniškai ar telefonu pas

Charles Banker

(Kalbame ir lietuviškai)

832 BLOOR ST. W.

TORONTO

Tel.: LA. 2849 ir LA. 2840

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir t.t.

Darbas ir Prekės Garantuota

Atdarą kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro

272 1/2 Queen St. W. Toronto

D. P. P. Lietuvių Klubas

ruošia

Bankieta

šeštadienį, Gegužio 15 Dieną

Lietuvių Svetainė

(160 Claremont St.)

Bus įvairių gėrimų ir užkandžių

Šokiai prie smagios muzikos

Visi Maloniai Kviečiami

Pradžia 6 valandą vakaro

Rengėjai

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą

Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Hamilton Trust Bldg., Suite 109

57 QUEEN ST. W.

TORONTO

Office EM. 8-8584 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST.

TORONTO

Telef.: LO. 1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Alięjinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE.

Tel. LA. 5191

TORONTO